

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME
KOMİSYONU
ÇOCUK HAKLARI ALT KOMİSYONU
TUTANAKLARI

14 Aralık 2023 Perşembe

KONU

- Alt Komisyon Başkanı Radiye Sezer Katırcıoğlu'nun sunuşları
- Gençlik ve Spor Bakan Yardımcısı Halis Yunus Ersöz'ün "Deprem Mağduru Çocuklar" konulu sunumu
- Sağlık Bakan Yardımcısı Tolga Tolunay'ın "Deprem Mağduru Çocuklar" konulu sunumu

14 Aralık 2023 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.35

BAŞKAN: Rade Sezer KATIRCIOĞLU (Kocaeli)

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Komisyonumuzun sayın üyeleri, kurumlarımızın değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; hepinize alt komisyon toplantımıza hoş geldiniz diyorum.

Öncelikle, sözlerime başlamadan önce, Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez’e Allah’tan rahmet; Saadet Partisi Grubu ve yakınları da başta olmak üzere herkese başsağlığı diliyorum, Allah rahmet eylesin.

Yine bir başsağlığımız var, yine Komisyon üyemiz Sayın Mustafa Gürban’ın kıymetli annesi Hakk’a yürüdü; ona da Allah’tan rahmet diliyorum, Gürban ailesine başsağlığı diliyorum.

Komisyonumuzu ne yazık ki böyle üzücü bir gündemle başlatıyoruz. Aslında normalde iptal etmemiz gerekirdi ama Komisyon teşekkül ettiği için, Değerli Bakan Yardımcılarımız, Komisyon üyelerimiz burada olduğu için toplantımızı gerçekleştireceğiz ama kısa tutarak hızlı bir şekilde bitirip değerli milletvekilimize son görevimizi yerine getirmek için orada olacağız.

Ama gündeme dair birkaç cümleyi sizlerle paylaşmak istiyorum. Yeni yasama dönemine ne yazık ki “asrın felaketi” olarak tanımladığımız 6 Şubat depremlerinin acısıyla başladık. “Asrın felaketi” diyoruz. 500 kilometrekarelik bir alanda 14 milyon insanı etkileyen, 11 ilde büyük yıkımlar yapan Kahramanmaraş merkezli 2 büyük depremi yaşadık. Bilindiği üzere, afetlerin, çatışmaların, savaşların, pandemilerin en savunmasız olanı çocuklarımızdır. Çocuk Hakları Alt Komisyonu olarak da “Depremde Çocuklarımız” temalı bir rapor hazırlamak üzere Komisyon üyelerimizle birlikte 1 Aralıkta Adıyaman’da, 2 Aralıkta Kahramanmaraş’ta, 3 Aralıkta Gaziantep Nurdağı’nda ve son olarak 4 Aralıkta Hatay’da yerinde inceleme ziyaretleri yaptık, gerçekleştirdik. Deprem bölgesindeki ilk izlenimlerimiz elbette “asrın felaketi” cümlesini tanımlayan, bizim tam olarak gözlerimizle şahit olduğumuz bir yıkımdı. Elbette ki bu kadar büyük bir yıkımın izlerinin çocuklarda yetişkinlere göre çok daha derin olduğu gerçeğini de buradan tekrar ifade etmek istiyorum. Ancak birçok yurt dışı programı yapmış, birçok afet ve savaşa maruz kalmış insanlara tanık olmuş bir milletvekili olarak ama özellikle 17 Ağustos depremini yaşamış bir milletvekili olarak şunu söyleyebilirim ki gerçekten müthiş dirayetli, tefekkürü yüksek ve çok güçlü bir millete sahibiz; bunun altını özellikle çizmek istiyorum; bunu bir şehirde değil, Adıyaman’da, sonrasında Kahramanmaraş’ta, Gaziantep’te ve Hatay’da hep birlikte müşahade ettik, şahit olduk. Hepimiz millet olarak depremi en güçlü şekilde karşıladık ve devletimizin yeniden inşayı gerçekleştirme noktasında gerçekten büyük bir gayret sarf ettiğini bir kere daha oradaki ziyaretlerimiz kapsamında gördük. Elbette bölgede eksiklerimiz olabilir, nitekim bunları konuşmak için buradayız, toplandık. Böyle bir yıkımın gerçekten 500 kilometrekarelik bir alanda gerçekleşmiş olması, 14 milyon insanı etkilemiş olması buradaki yaraların sarılmasındaki zorluğu da bize tekrar hatırlatıyor.

Tekrar, ben, bu vesileyle, Sayın Cumhurbaşkanımıza, kamu kurumlarımıza ve onların değerli personeline, mülki amir ve personelimize, sivil toplum kuruluşlarımıza, milletvekillerimize ve gönlü zengin aziz milletimize, her bir vatandaşımıza, gönüllü olarak ilk günden beri her şeyiyle orada olan bütün vatandaşlarımıza sizlerin huzurunda şükran ve minnetlerimi iletmek istiyorum. Bizler ülkemizde acılarla, depremlerle, afetlerle mücadele ederken, çocuklarımızın yaralarına, acılarına merhem olmaya çalışırken ne yazık ki gönül coğrafyamızda da acılar dinmiyor; çocuklar ölmeye devam ediyor. Yani artık milletvekilliğini, Komisyon Başkanlığını, her şeyi bir kenara bırakarak bir insan olarak söylüyorum: Bugün azgın azınlığın yanında mı yer alacağız bizler insanlık olarak yoksa hakkın, hakikatin, evrensel

hukukun, insan haklarının ve çocuk haklarının yanında mı olacağız? Bugün nerede duracağımız bizim için çok önemli, gelecek nesillerimiz için çok önemli, insanlık için çok önemli, özellikle de Gazze'deki çocuklarımız için çok çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bizler dünyanın 5'ten büyük olduğunu haykırırken Birleşmiş Milletler kararlarında İsrail'in İsrail'den bile küçük olduğuyla yüzleştik. Birleşmiş Milletler olarak bu savaşı durdurma kararı nasıl alınmadı? Bir tek Amerika'nın "hayır" oyunu bu karar alınmadı. Evet, bu utanç onlara yüzyıllar boyu yetecektir. İsrail'in bugün teşebbüs ettiği soykırım Batı toplumlarının bile utanç olmuştur; biz bunu eylemlerden ve toplumsal hareketlerden görüyoruz ve yakından takip ediyoruz. Bugün dünyanın her yerinde Gazze'deki çocuklar için insanlar harekete geçiyor, ayağa kalkıyor. Bu ayağa kalkış, zulme karşı bir savaştır, İsrail'in örgütlü kötülüğüne karşı bir başkaldırıdır. Bu ayağa kalkış, dünya birliğine giden yolların kaldırım taşıdır, birliğimize istikamet çizen bir uyanıştır. İsrail bombalarının katlettiği masum çocukların vicdanı, kirletilmiş yüreklerde, ele geçirilmemiş vicdanlarda yeniden doğuşun simgesidir; hakikatin yerden tutup kaldırılışının, direncin habercisidir.

Bu minvalde şunu net olarak söylüyorum ki dünyanın gelecek tasavvurunda İsrail'in artık yeri yok ve olamaz çünkü bugün bu katliam dursa bile oradaki çocuklar için, oradaki nesiller için bu zulmün izleri silinmeyecektir. O insanlar bu izleri hem bedenlerinde hem de zihinlerinde yıllar boyu yaşayacaklar. İsrail bu savaşta âdeta Orta Doğu'nun Hiroşima'sını Filistinli insanlara ve çocuklara yaşatmıştır ve aynı Japonya'nın yaşadığı gibi İsrail de belki yüzyıllar boyu gitmeyecek hasarları Filistinli çocukların bedenine ve zihnine bırakmıştır. Ancak şunu da çok iyi biliyoruz ki Hitler nasıl tarihten silindiye, Bosna katilleri nasıl rezil rüsva olup gittilerse İsrail de Netanyahu da tarihin kanlı sayfalarında çocuk katili soykırımcılar olarak kendilerine aşağılık bir yer oluşturup gidecekler. Hak su gibidir, batıl köpük gibidir; siz zannedersiniz ki köpük haklıdır ancak o bir rüzgârla kaybolur gider ancak en sonunda, aziz olan, mübarek olan su kalır. Müminler de Filistinliler de çocuklar da buradaki sudur; azizdir, şerefli ve orada baki kalacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle ve acımızla aslında tekrar alt komisyonumuzun gündemine geçmek istiyorum.

Öncelikle, yaptığımız incelemelerde şahit olduğumuz, yerinde incelemelerde gördüğümüz, Gençlik ve Spor Bakanlığımızın hizmetlerini yerinde inceleme fırsatı bulduk. İlk sözü tabii ki Gençlik ve Spor Bakanlığı Bakan Yardımcımız Sayın Profesör Doktor Halis Yunus Ersöz'e vermek istiyoruz. Sonrasında Sağlık Bakanlığımızın Bakan Yardımcısı da sunumlarını yapacak.

Söze başlamadan önce bir şeyi de ifade etmek istiyorum. Yerinde incelemelerimiz devam edecek, onu söylemeyi unuttum. Diğer deprem illerinde de bütçeden sonraki haftalarda, günlerde yerinde incelemelerimize devam edeceğiz. Tüm deprem illerine ulaşmak istiyoruz, oradaki çocuklarımızla yakın temaslar kurmak istiyoruz.

Sayın Bakanım, gündem malum, çok kısa bir sunumla tamamlamaya çalışırsak iyi olur. Arkadaşlarımızın, Komisyon üyelerimizin de muhakkak soruları olacaktır; onlar da aynı hassasiyetle, gündeme dair olan hassasiyetle sorularını oluşturacaklar, ona göre kısa tutacaklardır.

Tekrar teşekkür ediyorum, tekrar başımız sağ olsun; vefat eden Vekilimize ve Komisyon üyemizin annesine tekrar Allah'tan rahmet diliyoruz.

Buyurun.

GENÇLİK VE SPOR BAKAN YARDIMCISI HALİS YUNUS ERSÖZ – Sayın Başkanım, Komisyonun değerli üyeleri; ben de sözlerime başlarken hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Vekilimize ve Sayın Komisyon Üyemizin annesine de Allah'tan rahmet diliyorum. İnşallah, bir daha bu tür olaylarla karşılaşmayız. Milletimizin, hepimizin başı sağ olsun diyorum.

Öncelikle, deprem bölgesinde, sizin de bahsettiğiniz gibi, burada en fazla travmatik süreci yaşayan çocuklar oluyor. Bu süreçte de Gençlik ve Spor Bakanlığı olarak bu alanda birçok çalışmayı hayata geçirmiş bulunmaktayız. Öncelikle, ben sizlere Gençlik ve Spor Bakanlığının temel faaliyet alanlarının ne olduğundan kısaca bahsedip daha sonra sunuma geçeceğim.

Bizim temel görevimiz, gençliğin kişisel ve sosyal gelişimini sağlayacak politikaları tespit etmek amacıyla çalışmalar yürütmek, gençlerin potansiyellerini ortaya çıkaracak fırsatları sunmak, gençlerin karar alma süreçlerine katılımını, ekonomik ve sosyal hayata katılımını sağlamak ve diğer kurumların gençlerle ilgili politikalarında iş birliği ve koordinasyonu sağlamak; gençlerle ilgili bunu yaparken yine spor alanında hem sporun tabana yayılmasını ve kiteselleşmesini sağlamak hem de elit sporcu yetiştirerek uluslararası müsabakalarda ülkemizi temsil etmek. Üç temel alandan sonuncusu da yurtlar. Yurtlar alanında da özellikle de yükseköğretim düzeyindeki öğrencilerin barınma hizmetlerini sunmak, kredi ve burs hizmetlerini yerine getirmek şeklinde görevlerimizi tanımlayabiliriz.

Bu şekilde Bakanlığımızın görevlerini sıraladıktan sonra deprem bölgesinde yürütülen hizmetlere geçtiğimizde, gerçekten de depremin olduğu ilk andan itibaren Gençlik ve Spor Bakanlığının tesisleri şükür ki ayakta kaldı, sadece birkaç tesisimiz kısmen kullanılamaz hâle geldi ama bütün yurtlarımızla, spor tesislerimizle depremde zarar gören vatandaşlarımıza ilk günden itibaren tüm Bakanlık olarak hizmet sunmaya başladık. Daha sonra da depremden etkilenen -bildiğiniz gibi Sayın Başkanım- vatandaşlarımız da yurtlarımızda barındırıldı. 400 bin civarında vatandaşımız eylül ayının ortalarına kadar devam eden süreçte hem yurtlarımızda hem gençlik kamplarımızda barındırılarak onlara her türlü hizmet sunuldu. Bu süreç içinde ilk andan itibaren, dediğim gibi, deprem bölgesinde her türlü yardımı da Bakanlık olarak ciddi anlamda yerine getirdik; bütün, federasyonlarımız olsun, bize bağlı kuruluşlar olsun, Bakanlık çalışanlarımız olsun ve tüm görevlilerimizle deprem bölgesinde yer almaya başladık.

Bu dönemden sonra yapılan hizmetlere geldiğimde sizin sorularınızı da dikkate alarak ben sunumuma devam edeceğim. Öncelikle, bu bölgedeki kapasitemizden kısaca ben sizlere bahsetmek istiyorum. Bu bölgedeki kapasitemiz; 76 tane yurdumuz var, 98 bin civarında bir yurt kapasitemiz var. Bildiğiniz gibi, 3 ilimizde tamamen uzaktan eğitime geçilmiş durumda, uygulamalı eğitimler hariç yani uygulamalı eğitim gören öğrenciler hariç. Malatya'da da kısmen uzaktan eğitime geçilmiş durumda. Diğer illerdeki yurtlarımızın tamamı bütünüyle açık ve hizmet vermeye devam etmekte. Bu 11 ilimizde de 98 bin öğrencilik bir kapasiteye sahibiz.

Yine, bu bölgede, 11 ilimizde 55 tane gençlik merkezimiz var. Yine, üniversitelerde, liselerde, kampüs liselerde, yurtlarda ve spor salonlarında kurduğumuz, zaman zaman da mahallelerde gençlik merkezi faaliyetini sürdüren 46 tane de Genç Ofisimiz var. Bu Genç Ofislerin açılmasının sebebi de hizmeti yerinde sunmak yani ihtiyacı olan kitle neredeyse bu hizmeti yerine getirmek, gençlik merkezlerine gençlerin, çocukların gelmesini beklemek yerine eğitimciyi, antrenörü, etkinliği, faaliyeti üniversitenin içine taşımak, lisenin içine taşımak, yurdun içine taşımak, spor salonlarının içine taşımak şeklinde adlandırabiliriz. Türkiye'de de bugüne kadar 120 üniversitede Genç Ofislerimiz hizmet vermeye devam ediyor ve gençlik merkezinde ne yapıyorsak Genç Ofislerde de aslında bu faaliyetleri yürütmekteyiz. Bunun planlanmasının ve hayata geçirilmesinin sebebi de erişimi artırmak, erişimi kolaylaştırmak. Bildiğiniz gibi, Gençlik ve Spor Bakanlığı boş zamanların yönetiminden sorumlu bir bakanlık, serbest zamanların etkin yönetiminden sorumlu bir bakanlık. Bu anlamda da hayat boyu öğrenme, bu tür faaliyetlere katılma okul ve diğer iş faaliyetlerinin sonunda gerçekleştirdiği için de buralarda devamlılığı ve sürekliliği sağlayabilmek amacıyla da biz erişimi kolaylaştırıcı birtakım politikalarla Genç Ofisleri üniversitelerde, liselerde, kampüs liselerde, yurtlarda kurmaya başladık ve bu çalışmalar devam etmekte.

Spor tesisi sayısına baktığımızda da bölgede 575 tane spor tesisimiz var, bunlar hâlihazırda hizmette. İşte, gördüğünüz gibi, 112 tane havuzumuz var, 104 tane spor salonumuz var, bölgedeki illerde 57 tane tenis kortumuz var, toplamda da 575 spor tesisiyle bölgede her yaştan vatandaşımızın spora erişimini kolaylaştırmaya ve spor faaliyetlerini yerine getirmeye çalışıyoruz. Bu anlamda da tesis kapasitesi itibarıyla da oldukça geniş bir tesis kapasitesine sahibiz.

Faaliyetlere geçtiğimizde de, Gençlik ve Spor Bakanlığı olarak neler yapıyoruz, kaç kişiye ulaşıyoruz? Burada özellikle çocukların, gençlerin bire bir rehabilitasyonu anlamında, sporla rehabilitasyonu anlamında, gençlik faaliyetleriyle rehabilitasyonu anlamında, gençlere psikososyal destek verme bağlamında neler yapıyoruz diye baktığımızda, öncelikle, yurtlarda yapılan birtakım faaliyetler var. Bildiğiniz gibi, yurtlar ekimin başında açıldığı için oradaki faaliyet sayımız şimdilik sınırlı ama artarak devam ediyor. Özellikle sportif faaliyetlere -il il de burada çıkardık Sayın Başkanım- baktığımızda, gençlik merkezi var, gençlik söyleşilerimiz var, bunların katılımcı sayılarını görüyorsunuz. Yine, sosyal, kültürel faaliyetler var; işte, 385 faaliyete 11.786 gencimiz katılmış durumda. Yine, yurtlarda eğitim programlarını, eğitimleri ve etkinlikleri, konferansları, seminerleri yaptığımız bir alanımız var; biz buna “KYK Akademi” diyoruz. Burada da 119 tane faaliyet gerçekleştirmişiz, 3.080 de öğrenci katılmış.

Yine, yurtlarda sporu yaygınlaştırmak amacıyla “Yurdumspor” şeklinde spor kulüplerimiz bütün yurtlarda mevcut, bunlarla turnuvalar düzenliyoruz. Bunlar da tabii, bu dönem, artık yeni başlıyor. Öğrenci ekim ayının başında gelmeye başladı, yeni yeni de bu spor faaliyetleri başlamış durumda. Bu bölgede de bugüne kadar bu faaliyetlere, öğrencilerimiz turnuvalara katılmaya başladı. Gençlik faaliyetleri bağlamında baktığımızda da bu bölgedeki işte 55 gençlik merkezi, 40 tane Genç Ofis, ayrıca konteyner kentlerde kurduğumuz gençlik alanları -birazdan onlardan bahsedeceğim sizlere- bütün bunlarla yaptığımız faaliyet sayısı da, 82 bin civarında faaliyet yapmış durumdayız, 1 milyon 312 bin gence de bu bölgede ulaşmış durumdayız. Burada il il dağılımlarını görmektesiniz. Buradaki hem gençlik merkezlerimiz hem Genç Ofislerimiz hem konteyner kentlerde kurduğumuz gençlik alanlarıyla bu faaliyetleri de sürdürüyoruz.

Biz ilk andan itibaren, bu slaytta da gördüğünüz gibi, çadırlarda da bu faaliyetleri yürütmeye başladık çünkü biz depremde acil kurtarma ya da ilk yardım eğitimi veren bir Bakanlık değiliz, daha çok rehabilitasyon, deprem sonrası sosyalleşme, gençlerin içinde bulundukları stres ve travma ortamından çıkarılmasına yönelik faaliyet yapan bir Bakanlığız, doğrudan çadır kentlerde, doğrudan tesislerimizde, doğrudan yurtlarımızda misafir ettiğimiz depremzedelerden başlayarak çünkü biz yıl boyunca 400 bin depremzede misafir ettik, bu depremzedelerin bütün yaş gruplarına ilişkin faaliyetlerini de yurtlarda gerçekleştirdik. Bütün eğitimleri, sosyokültürel faaliyetleri yaş gruplarına göre belirlemek suretiyle -hatta burada kreşler açıldı, ana sınıfları açıldı- LGS eğitimleri, YKS eğitimleri yapıldı yani bütün ihtiyaçları neyse yani deprem öncesindeki ihtiyaçları neyse bunları biz bizim yurtlarda ağırladığımız... Hem yurtlara devam ettik hem de bölgede elimizden geldiğince konteyner kentlerde ve diğer alanlarda bunları sağlamaya çalıştık. Burada birtakım sosyal katılım becerileri, motivasyon becerileri, el sanatları, işte akıl ve zekâ oyunları, aklınıza gelebilecek, bir eğitim gibi değil, daha çok bir sosyalleşme aracı olarak, orada özellikle de konteyner kentlerde yaptığımız faaliyetleri bir etkinlik ve bir sosyalleşme aracı olarak değerlendirdik ve faaliyetleri, önce eğitimleri tabii durdurduk, eğitimler yerine bunlardan başladık. Biraz daha normalleşme süreci devam ettikçe de yeniden eğitim faaliyetlerini bölgede sunmaya devam ettik. Bu çerçevede, dediğimiz gibi, 1 milyon 312 bin 762 çocuk ve gencimiz bu faaliyetlerden yararlandı.

Yine, biz, zaman zaman uluslararası kuruluşlarla da faaliyetler, ortak projeler yürütüyoruz. Bir anlamda, gençlere erişmek için yaptığımız, uyguladığımız yöntemlerden bir tanesi de uluslararası kuruluşların kaynaklarıyla beraber çalışmak; UNICEF gibi, JICA gibi, Alman Kalkınma Bankası gibi

kuruluşlarla da çalışıp onlarla sürdürdüğümüz faaliyetler de var. Yine, bu dönemde sistem atölyelerini, eğitim programlarını deprem bölgesinde JICA'yla planlıyoruz ve şu andan itibaren de uygulamaya başlamış bulunmaktayız.

Yine, deprem bölgesinde şunu da yaptık: Yurtlara yerleştirirken de deprem bölgesinden gelen çocukları önceledik. Deprem bölgesinde depremzede olan çocukların tamamı yurtlarımıza yerleşti, bunlardan yurt ücreti almadık; tamamını eğer kredi alıyorsa bursa çevirdik ve bunun yanında da yurtlarda bunu yaparken kamplara da öncelikli olarak deprem bölgesinden başvuran her öğrenciyi kabul ettik. Bu anlamda da ulusal kamp dönemi içerisinde -yaz dönemi ulusal kamp dönemimizdir bizim- 3.215 gence öncelik tanınarak ulusal kamplardan faydalanmasını sağladık.

Yine, çeşitli kamp tiplerimiz var; medeniyet, tarih, kültür kampları. Yine, bu kamplar kapsamında da 1.820 kontenjan deprem bölgesindeki gençlerimize verildi. Çanakkale, Nevşehir, Bitlis, Tekirdağ illerinde onlara hem gezi programı hem de bir kamp programı düzenlemiş olduk. Ayrıca, depremezdeleler sadece yurtlarımızda kalmadı, gençlik kamplarımızda da kaldı ve gençlik kamplarımızda da yaz ayları boyunca, 6 Şubattan itibaren, ilk günden itibaren depremezdeleler bizim tesislerimize gelmeye başladı ve eylül ayının başlarına kadar da 17 gençlik kampımızda yaklaşık 10 bine yakın depremezdele vatandaşımızı misafir ettik. Tabii, misafir ederken de biraz evvel bahsettiğimiz gibi, onların tüm ihtiyaçlarını karşılayacak bir yapıyı da, işte beslenmeydi, barınmaydı, sosyokültürel etkinliklerdi, sportif etkinliklerdi, sanatsal etkinliklerdi, kurslardı gibi bütün ihtiyaçlarını da karşılayacak bir yapıyı da diğer bakanlıklarla, Aile Bakanlığıyla, Sağlık Bakanlığıyla iş birliği içinde yerine getirmeye çalıştık.

Yine, biraz evvel bahsettiğim gibi, 14 tane konteyner kent alanında bizim birimlerimiz mevcut. Konteyner kent alanında “genç alan” diye birimler oluşturuyoruz, gençlik merkezinde ne yapıyorsa bu genç alanlarda yapmaya çalışıyoruz. Gençlik merkezinde verdiğimiz tüm hizmetleri genç ofislere ve genç alanlara taşıyoruz, konteyner kentlerde vermeye çalışıyoruz. Şu anda 3 tanesi, bu genç alanlardan 3'ü oluşturuldu, 7 tanesinin faaliyetleri devam ediyor, diğer 4 tanesinde de konteynerlerde hizmet vermeyi sürdürüyoruz. Yine, biz deprem bölgesinde doğrudan, AFAD tarafından, AFAD'la iş birliği içinde hem konteyner kentlere spor alanları oluşturduk hem de kendi alanlarımız olarak genç alanları buralarda oluşturmaya çalıştık.

Mahalle destek ekiplerimiz var. Bunu yaparken de sadece kendi insan kaynağımızdan yararlanmıyoruz, aynı zamanda gönüllülerden de etkin bir şekilde yararlanıyoruz. Özellikle Gençlik ve Spor Bakanlığının gücünü oluşturan grupların başında gönüllüler geliyor. Bizim çok geniş bir gönüllü havuzumuz var. Üniversitelerde gönüllülük seçmeli dersi okutuluyor, Genç Ofis açtığımız bütün üniversitelerde iki yıldır seçmeli gönüllülük dersi alınıyor. Bu dersin özelliği de bu gençler dersin dört saati teorik, on saati pratik ders uygulamasını, gelip STK'lerde, belediyelerde, bizim tesislerimizde, diğer kurumlarda yani gönüllü faaliyet yapan kurumlarda, sevgievlerinde, huzurevlerinde, hastanelerde, hapishanelerde o gönüllülük faaliyetlerini gerçekleştiriyorlar. Gençler, işte geçen yıl 63 bin öğrenci almıştı, bu sene yine 60 bin civarında öğrencimiz seçmeli gönüllülük dersini aldı. Bu, bizim gücümüzü oluşturan unsurlardan bir tanesi. Mahalle destek ekipleri de yine gönüllülük çerçevesinde bize destek veren gönüllülerimiz. Depremın ilk anından itibaren sahaya gönüllülerimizle beraber indik. Bunlar da bütün deprem bölgesine yönelik önce işte malzemelerin dağıtılmasında, paketlenmesinde ama daha sonra oradaki çocuklarla birlikte, etkinliklerin, faaliyetlerin gerçekleştirilmesinde, onların sorunlarının dinlenmesinde onlarla birlikte bize destek oldular.

Biraz evvel de bahsettiğimiz gibi, LGS, YKS sınavlarına girecek depremezdelelere hem uzmanlar hem öğretmenler hem de yurtta... Örneğin, bir depremezdele öğretmene dedik ki -fazla travmatik bir durumu da söz konusu değildi- bizimle beraber gel buradaki çocuklara işte fizik dersini sen ver, kimya dersini sen ver. Oradaki depremezdelelerimiz de bizimle beraber bu faaliyetlere katıldılar. Onlar da gerçekten özveriyle, bir anlamda öyle bir felaketten çıkmış olmalarına rağmen... Kısa bir süre

sonra başlattığımız faaliyetlerde oradaki insan kaynağını da bir anlamda mobilize ettik, onların da desteklerinden faydalandık. İşte oradaki öğretmenlerimiz, eğitimcilerimiz kaldıkları süreç içinde bizim yaptığımız faaliyetlere gönüllü olarak katıldılar, birtakım faaliyetlerin doğrudan organizasyonları onlar tarafından yürütüldü.

Yine, bu anlamda, bu Sosyal Uyum Projesi çerçevesinde psikososyal destek çalışmalarını yürüttük. Bu, en önemli konulardan bir tanesi bizim için. Sellerden sonra da depremlerden sonra da yangınlardan sonra da Gençlik ve Spor Bakanlığının faaliyeti, buralarda zarar gören ailelere destek olmak, onların dertlerini dinlemek, ihtiyacı olanlara psikososyal desteği sunmak, birtakım ilk yardım faaliyetlerini yapmak ve bu dönemde de 1.171 vaka tespiti yapılmış, 5.508 kişiye psikolojik yardım yapılmış ve deprem farkındalık çalışmaları yürütülmüş ve 242 bin civarındaki çocukla da çeşitli sosyal, kültürel etkinlikler bu bölgelerde gerçekleştirilmiş. Yani bunlar bir eğitim gibi değil, o travmatik süreci, o stres dönemini, kaygı dönemini bir anlamda atlatmalarına fayda sağlayacak “oyunlaştırılmış etkinlikler” olarak bunları adlandırıyoruz.

Bu, genç alanlarımızdan örnekler, konteyner kentte kurduğumuz genç alanlarımızdan örnekler; dediğim gibi, bunlar, bir gençlik merkezinde ne yapıyorsak, burada çocuğun neye ihtiyacı varsa gençlik merkezlerimizde de Gençlik ve Spor Bakanlığı olarak da bizim yaptığımız iş, talebe göre, ihtiyaca göre, gençler neyi önceliyorsa -biraz evvel bahsettiğim gibi, potansiyellerini ortaya çıkarmak diye bir görevimiz var- bizden neyi talep ediyorlarsa ona göre kurslar açıyoruz. “GSB EDU” diye bir sistemimiz var, ondan burada bahsetmeyeceğim belki ama orada işte öğrenciler, gençler, çocuklar hangi kursa ihtiyaç duyuyorsa talep ediyorlar, il il talep ediyorlar, biz de onları gençlik merkezlerimizde açıyoruz ve bu faaliyetleri talebe göre gerçekleştiriyoruz. Burada da gördüğünüz gibi, Adıyaman’da, Gaziantep’te ve Malatya illerinde bu konteyner genç alanlar, konteyner kentlerde kurmuş olduğumuz genç alanlar aktif hâlde çalışmalarını sürdürüyor.

Çocukların tesislere erişimi, yine sorulardan, Komisyonumuzun bize yönelttiği sorulardan bir tanesiydi. Bu anlamda, deprem sonrasında zaten hem insan kaynağımızın önemli bir bölümünü hem de fiziki kapasitemizi ve imkânlarımızı deprem bölgesine yöneltilmiş bulunmaktayız Bakanlık olarak da. Burada hem sosyal uyumdan hem kendi Bakanlığımızın araçlarını deprem bölgesinde yoğun bir şekilde kullanıyoruz, “Merkezim Her Yerde” projesiyle, çocuklar bize gelebiliyorsa biz köylere, küçük ilçelere, mahallelere merkezi taşıyoruz, gerekirse çocukları buradan gençlik merkezlerine taşıyoruz ya da faaliyetleri, yine gençlik merkezlerinde yaptığımız faaliyetlerin bir kısmını o mekânlarda, küçük alanlarda, mahallelerde, köylerde çocuk ve gençlere yönelik mobil gençlik merkezleri üzerinden sürdürüyoruz. Merkezim Her Yerde çalışmalarıyla da 451 bin civarında çocuğa ve gencimize mini gençlik merkezi imkânları bu bölgemizde sunuldu, bu bölgemizde devam edildi. Yine, 50 araçla deprem bölgesinde eğer talep de söz konusuysa çocukların gençlik merkezlerine yönlendirilmesine ve getirilmesine ilişkin imkânları da sunuyoruz.

Spor etkinliklerine geçtiğimizde, aynı zamanda spor, rehabilitasyonun önemli araçlarından bir tanesi, hem etkinlikler hem geziler.

Gençlik tarafını kapatmadan önce şunu söyleyeyim: Bu etkinliklerin sayısı yüksek gelebilir ama 19 Mayıs, 29 Mayıs İstanbul’un Fethi, Gençlik ve Spor Bayramı, 30 Ağustos Zafer Bayramı gibi temel etkinlik alanlarında da Gençlik ve Spor Bakanlığı hem gençlik tarafıyla hem spor tarafıyla hem federasyonlarıyla birtakım etkinlikler gerçekleştiriyor; bunu hem bu bölgeye yönelik yapıyoruz hem Türkiye’nin tamamına yönelik yapıyoruz.

Spor tarafına baktığımızda da spor etkinliklerinde de birtakım ulusal projelerimiz var, bu projelerin tamamını bu bölgelerde uyguluyoruz. Bölgedeki faal sporcu sayımız 72 bin civarında, sadece Yüzme Bilmeyen Kalmasın Projesi’ne katılan genç sayısı 250 binin üzerinde. Bu projede, biz bütün ilkokul

2'nci sınıftaki çocukları sekiz hafta süreyle on saatlik bir yüzme kursuna götürüyoruz -ilkokullarla- Milli Eğitim Bakanlığıyla protokol çerçevesinde, Yüzme Bilmeyen Kalmasın Projesi çerçevesinde deprem bölgesinde de 253 bin civarındaki çocuğumuza yüzme öğretmişiz, Yüzme Bilmeyen Kalmasın Projesi'ne dâhil etmişiz.

Yine, “Sporkart” dediğimiz bir uygulama var; lisanslı sporcu, müsabık sporcu olan dışında iki görevimiz var; birincisi, sporun tabana yayılması, sporun kiteselleşmesi, herkesin spor yapıyor olması; ikincisi de elit sporcu yetiştirip ülkemizi uluslararası müsabakalarda temsil etmek ve başarılar temin etmek. Burada Sporkart, biraz sporun kiteselleşmesini, her yaştan kişinin spor yapmasını sağlayacak birtakım faaliyetler... Burada, GSB spor okullarımız var, yıl boyunca devam eden spor okulları. Yine “Herkes İçin Spor” dediğimiz, daha çok orta yaş ve üzerinin katıldığı yürüyüş, koşu gibi, işte 3x3 basketbol gibi faaliyetlerimiz var. “Koşabiliyorken Koş” diye yine daha çok, işte, yürümenin, hareket etmenin teşvik edildiği birtakım faaliyetlerimiz var. Bunlara baktığımızda da her ilimizde, işte, bu “Sporkart” adı altında ciddi anlamda katılımcıyı, ciddi anlamda çocuk ve gencimizi bu faaliyetlere katmış bulunuyoruz. Ayrıntılara çok girmek istemiyorum, siz de süreyi etkin kullanmamızı talep ettiğiniz için. Burada, ne kadar Sporkart, ne kadar faaliyet yapılmış, tek tek, il il hepsinde mevcut. Tabii, depremden yoğun olarak etkilenen Adıyaman'da, Hatay'da, Maraş'ta, Malatya'da katılım nispeten düşük ama daha az etkilenen diğer illerde bizim normal, olağan dönemdeki performansımıza uygun bir seyrin devam ettiğini de Sayın Başkanım, sizlerle paylaşmak isterim.

Yine bunlar sevgievlerinde barınan çocuklara yönelik spor projemiz; “Mutlu Çarşamba” dediğimiz, engellilere yönelik onların spor yapmasını sağlayacak, yine onları spor salonlarına getirdiğimiz ve günün tamamını spor salonlarında geçirdiği diğer bir projemiz; yine Sokaklar Bizim 3x3 Basketbol Projemiz, Evinin Sultanları, Yüzme Bilmeyen Kalmasın, yine Diyanet yaz Kur'an kursuna katılan çocuklara yönelik spor projemiz gibi çeşitli projelerimiz var, bunlar da devam ediyor. Yine, ulusal spor projeleri bağlamında, Anadolu Yıldızlar Ligi; bu grup 14-17 yaş grubu, bu grupta da katılım ne yazık ki... Bu dönem deprem bölgesinden özellikle aileler çocuklarını çok şehir dışına göndermek istemediler, o yüzden -bunların turnuvaları yani final müsabakaları belli şehirlerde yapılıyor- biz, burada katılım az olunca mahalle ligi tipinde yeni bir çalışma yaptık, en azından yerinden hareket etmeksizin, kendi bölgesinde spor yapmalarını, spor faaliyetlerine katılımlarını sağladık. Bu bağlamda da Anadolu Yıldızlar Ligi, 14-17 yaş grubunda 2.735 sporcumuz buraya katılmış durumda. Yine, bahsettiğim, bölgeye özel ulusal spor etkinliği, bunları da 3 branşta yaptık; 3x3 basketbol, voleybol, badminton. Burada da 4.652 kişi bu faaliyetlere katıldı; işte, basketbol kız-erkek, badminton kız-erkek ve voleybol kız-erkek olmak üzere. Yine, kendi antrenörlerimizin sayısı burada mevcut. Ayrıca, gönüllüler de bizlerle beraber bu faaliyetlerin yürütülmesinde çalıştılar. Yine, mahalle spor ligi etkinliğine katılan çocuklara burada gördüğünüz malzemeleri dağıttık ki bu faaliyete katılırken imkânları olmayan çocuklar ya da bu faaliyete katılacak tüm çocuklar hiç olmazsa eşit şartlarda bu faaliyetimize katılabilsinler diye. Mahalle liglerini de şehir dışına çıkarmaksızın kendi içinde, kendi ilçesinde yapmış olduk.

Yine, Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezimiz var -bunlar biraz ayrıntı belki ama- ve sporcu eğitim merkezlerimiz var. Bunlar bölgede bulunan, olimpiyata hazırlanan sporcular, bunları da zarar görmeleri hâlinde oradaki tesislerden diğer şehirlere götürdük ve özellikle de bunların bir kısmını Kızılcahamam'a, bir kısmını Ankara Eryaman'a götürdük. Bu merkezlerimizde biz, sporculara 4.526 lira aylık harçlık veriyoruz yani çocuk 11 yaşında sporda başarılıysa bir maaş almaya başlıyor, 14 yaşında yıldızlar seviyesine yükselmişse maaşı 4.526 liraya kadar çıkıyor, eğer olimpik havuzdaysa bu asgari ücretin 2 katı maaş almaya başlıyor, ayrıca ödül sistemi hariç. Sayın Cumhurbaşkanımızın spora verdiği değeri biliyoruz, o anlamda, ülkemizin çok geniş sporcuya destek mekanizmaları yani bir spor politikası ve çok geniş de bir sporcuya destek mekanizması olduğunu da ifade etmek istiyorum.

MELİHA AKYOL (Yalova) – Sadece depremzede çocuklar mı?

GENÇLİK VE SPOR BAKAN YARDIMCISI HALİS YUNUS ERSÖZ – Bunlar depremzede olanlar. Hepsi, sporcuların tamamı yani TOHM sporcusuysa, semt sporcusuysa maaş almaya başlıyorlar; onlar belli bir standardın üzerinde, elit sporcu yetiştirme politikasının bir parçası olarak gerçekleşiyor. Yine, SEM’lerde de 40 sporcumuza sporcu aylığı ödüyoruz. Deprem bölgesinde bulunan, sporcu eğitim merkezinde bulunan 57 sporcumuzu da -BİRİ 8-11 yaş grubu, diğeri 14-17 yaş grubu- diğer illere transfer edildiler, nerede daha iyi imkânlarla çalışabileceklerse onları o illere de transfer etmiş olduk.

Yine, millî sporcu bursu uygulamamız var 11 deprem bölgesinden kayıt yaptıran öğrenciye. Bu da aslında ekstrem bir örnek belki ama eğer bir millî sporcu, millî sporcu belgesine sahip olup yükseköğretim kurumunu, vakıf üniversitesini en son sıradan kazansa bile yüzde 100 burslu okuyor. Millî sporcuyu “Eğitim mi, spor mu?” ikileminden kurtarmak amacıyla, eğitimine devam ederken ara vermesin, spordan vazgeçmesin diye, en başarılı olmasın ama en sonuncu dahi olsa vakıf üniversitelerini kazanmak koşuluyla kazandığında yüzde 100 burslu okuyor. Şu anda Koçta 73 civarında öğrenci var. Dört yıldır uygulanıyor bu çalışmamız, millî sporcu burslu projemiz ve devam edecek, bütün vakıf üniversiteleriyle protokolümüz var; Kıbrıs’takiler dâhil olmak üzere 75 vakıf üniversitesiyle protokolümüz var. Dediğim gibi, Koçta 73 öğrenci var, Sabancıda 40 civarında öğrenci var ve millî sporcu, belli bir seviyede iyi bir sporcuya yükseköğretime geçerken vakıf üniversitelerinde tamamen ücretsiz okuma imkânına sahip olabiliyor. Biz, bir anlamda sporcunun derse ayıramadığı zamanı maddi olarak tazmin etme politikası olarak görüyoruz bunu; devlet üniversitesine girmesin, ilk bine, 5 bine girmesin, ilk 50 bine, 100 bine girsin ama ilk bine, 5 bine, 3 bine girmiş gibi muamele görsün, yüzde 100 burslu okusun, herhangi bir kaynak ödemesin.

Aynı zamanda bunun ortaokul tarafı da var; ortaokul ve liselerde de böyle bir politikamız mevcut. Orada yine, çocuk başarılıysa özel liselerde, özel kolejlerde yüzde 100 burslu olarak, eğitim parası demeksizin okuma imkânına sahip. Burada da bölgeden 4 çocuk varmış, yine oradaki kolejlere devam eden.

Yine, ilkokullarda şöyle bir uygulamamız var, çocuklar için bunun da oldukça kritik olduğunu düşünüyorum Sayın Başkanım: Millî Eğitimle yaptığımız protokol çerçevesinde, Millî Eğitimde “spor ve oyun dersi” var, 4’üncü sınıflarda; bu derse biz Gençlik ve Spor Bakanlığı olarak antrenör gönderiyoruz; okulun içinde, fiziki imkânlarına göre beden eğitimi ve spor dersinde bir branşı öğreniyor çocuk yani ilkokuldan mezun olmadan bir branşı öğrenerek mezun olma imkânını biz çocuklarımıza sağlıyoruz aslında. Bu proje de oldukça değerli, geçen yıl başladık, geçen yıl 326 bin civarında bir katılım olmuştu. Yani ders saatinde öğrenci okuldan ayrılmıyor, antrenör okula gidiyor, okuldaki fiziki imkânlar neyi gerektiriyorsa; spor salonu varsa voleybol, basketbol, badminton gibi sporları yapıyor, yoksa karate, tekvando, judo gibi işte, bu alanı da bir tatami sererek kolayca spor alanına çevirmek mümkün aslında yani burasının bir spor salonu olması mümkün. Böyle alanlara, boş alanlara okullarda spor alanı oluşturuyoruz. Oralarda çocuklarımıza antrenörlerimiz sporu okulda, okul saatleri içinde, ders saatleri içinde öğretiyor. Bölgeden de şu ana kadar 96.900 öğrenci bu derste dilediği bir spor branşında, yalnız çocuk neyi istiyorsa -tabii, okulun fiziki imkânlarıyla biraz sınırlandırıyoruz ama- hangisini yapmak istiyorsa okulda hafta sonu herhangi bir kursa gitmek zorunluluğu olmaksızın bu imkânlardan yararlanıyor. Buradaki amacımız da öncelikli olarak dezavantajlı okulları seçmek ve bu faaliyeti dezavantajlı okullarda gerçekleştirmek. Bir anlamda kendi imkânlarıyla, ailesinin imkânlarıyla spora erişim imkânı olmayacak çocukların da okullarda bir branşı deneyimlemesini sağlamış oluyoruz; bu da ciddi bir sayı, 96 bin sadece bölgede. Bu seneki hedefimiz işte 750 bin civarındaydı, eminim ki 500 bin civarındaki bir sayıya burada, okullara antrenör göndermek suretiyle ulaşmış olacağız.

Depremın önündeki insan kaynağı kapasitemize baktığımızda da hem Bakanlığımızda istihdam edilen kadrolu antrenörlerimiz var, aynı zamanda da yine ders ücreti karşılığı istihdam ettiğimiz antrenörlerimiz var. İşte, bugüne kadar 1.159 antrenörü istihdam etmişiz, kendi kadrolu antrenör

sayımız da 810. Bu, ders karşılığı ücretli antrenör ya da eğitmen istihdam etme imkânı kapasitesi 10 bin çalışana kadar mevcut yani Türkiye genelinde geçen yıl 10 bin ilave insan kaynağını ders ücreti karşılığı spor salonlarımızda, gençlik merkezlerimizde, yurtlarımızda görevlendirme imkânına sahip olduk. Yani sadece kendi kapasitemiz değil, kendi kapasitemiz yanında gönüllüler ama gönüllülerin yanı sıra aynı zamanda da ders ücreti karşılığında böyle bir kapasiteye de sahibiz.

Spor federasyonlarıyla ilgili de bir sorunuz vardı Sayın Başkanım. Onunla ilgili de aslında bütün spor federasyonları ciddi anlamda büyük bir fedakârlıkla bizlere destek oldular. Hep beraber daha esnek, daha hızlı davrandık. Onların da tamamı, neredeyse 37 spor federasyonu çeşitli malzeme yardımı yaptı, 38 federasyon nakdî yardımda bulundu.

Ben örnek olması amacıyla 2 federasyonumuzun, Türkiye Basketbol ve Herkes İçin Spor Federasyonlarımızın kısaca bir iki başlığına değineceğim, sonra da bitireceğim inşallah. Burada gördüğünüz gibi, Türkiye Basketbol Federasyonu 2-3 Mayıs'ta başlamış faaliyetine, 17-19 Ağustos'a kadar çeşitli illerde, bazen konteyner kentte, gördüğünüz gibi, işte "Belen ilçesi konteyner kent yerleşkesi" diyor, orada 100 sporcuyla açık hava basketbol etkinliği yapmış. İşte diğerinde, Sütçü İmam Üniversitesi kampüsü çadır kentte yapmış 4-5 Mayıs'ta, ondan sonra da ağustosun ortasına kadar devam eden süreçte 1.700 gence Türkiye Basketbol Federasyonu Bakanlığımızın faaliyetleri dışında erişmiş, ulaşmış. Yine Herkes İçin Spor Federasyonu olarak -işte dediğimiz gibi- Avrupa Spor Haftası'nda bütün branşlarda birtakım etkinlikler düzenliyoruz. O da Avrupa Spor Haftası etkinliğinde bu illerde -bazen yürüyüş oluyor bu, bazen koşu oluyor, bazen bir tekvando etkinliği oluyor, bazen bir voleybol etkinliği oluyor bu çerçevede yaptığımız ve sporun yaygınlaşması amacıyla yapılan faaliyetler- 23 ile 30 Eylül arasında toplam 11.400 katılımcıya bölgede ulaşmış. Aslında diğerleri de var, onları da arzu ederseniz bilgi olarak verebiliriz fakat burada çok da zamanınızı almamak için 2 tane örneği ben sizinle paylaşmak istedim. Bu şekilde faaliyetlerimiz devam ediyor.

Biraz evvel EYS'den bahsettik. Gençlik merkezlerinde ders karşılığı, ücret karşılığı 4.600 insan kaynağı istihdam etmişiz. Bunlar da 447 bin gence ulaşmış. Yine, spor tarafında yaklaşık 68 bin gence yine bu EYS kapsamında ders karşılığı, ücret karşılığı antrenörümüz çerçevesinde ulaşmışız.

Bizim yaptığımız hizmetlerden bir tanesini de yine Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının koordinasyonuyla birlikte yürütüyoruz. İlk andan itibaren psikososyal destek faaliyetleri yürütmek, bunları vermek... Kendi sosyal çalışmacılarımız, psikologlarımız aracılığıyla önce yurtlarımızda kalan depremzedelere ve deprem bölgesindeki depremzedelere bu faaliyetleri hızlı bir şekilde yaygınlaştırdık; bu anlamda da çok ciddi bir kitleye... Tabii, sosyopsikolojik destek eğitimlerle de destekleniyor, oyunlarla da destekleniyor, birtakım faaliyetlerle de -gezilerle, pikniklerle, kamplarla- desteklenen bir faaliyet türü. Burada da 378 bin kişiye Eğitim Araştırma ve Koordinasyon Genel Müdürlüğümüz çerçevesinde çalışan psikologlarımız, gönüllülerimiz, uzmanlarımız erişmiş durumda. Bu anlamda da 5.073 gönüllüyle de özellikle üniversitelerin ilgili bölümünde okuyan öğrencilerimizle, bu 4'üncü sınıflara gelen, 3'üncü sınıflara gelen öğrencilerimizle birlikte çalışıyoruz. Onlar da bizim gönüllülerimiz oluyor, birlikte faaliyetlerimizi yürütüyoruz. Yine depremde -burada bahsettiğim gibi işte- masa tenisi, futbol, seramik, sınavlara hazırlık, iletişim, duygularımı yönetebiliyorum, satranç gibi bu faaliyetleri de yine psikososyal destek programı çerçevesinde bu bölgede de uygulamış bulunmaktayız.

Yine "Biz Anadoluyuz" diye bir projemiz var. 242 gönüllümüz bu bölgede faaliyetlerini sürdürdüler. İşte gördüğünüz gibi çadırlarda, konteyner kentlerde çocuklarla, gençlerle sadece bir arada olmak, sadece onları dinlemek, sorunlarını anlamaya çalışmak ve birlikte olarak onları içinde yaşadığı korkunç durumdan çıkarmak anlamında, işte depremin etkilerini silmek bağlamında ellerinden gelen desteği gönüllülerimiz bizimle beraber gösterdiler ve bu anlamda yani deprem döneminde Bakanlık olarak iyi bir sınav verdiğimizizi düşünüyorum. Çünkü bizim tesislerimiz ayakta kaldı; ilk malzemelerin dağıtılmaya, ilk sıcak yemeğin çıkarılmaya başlandığı yerler aslında yurtlarımız oldu,

bizim spor salonlarımız oldu. Çoğu yerde spor salonları -siz de ziyaret ettiğinizde görmüşsünüzdür- önce depremezdelelerin ilk günlerde barındığı yerler, daha sonra işte yemek hizmetlerinin verildiği yerler hâline geldi. Bu anlamda da bütün Bakanlıktaki arkadaşlarımız da ciddi anlamda bölgede kaldılar. Yani kırk gün kalıp da hiç dönmeyen genel müdürlerimiz vardı. “Artık yeter, dönün.” dediğimiz yani “Buradaki işler artık sizin işiniz, bizim işimiz değil, bu iş Gençlik Spor Bakanlığının, hani çadır kenti yönetmek ya da başka bir şey yapmak bizim işimiz değil, geri dönün.” dediğimiz arkadaşlarımız da olmadı değil. Yani bu anlamda iyi bir sınav verdik diye düşünüyorum.

Sizin de bahsettiğiniz gibi, Allah’a şükür, deprem bölgesi de imar oluyor. Biz de Gençlik Spor Bakanlığı olarak hem orada yurtlarımızı yeniden inşa ediyoruz hem mevcut tesislerimizin tamiratını, bakımını yaptırarak, onları etkin bir şekilde hayata geçiriyoruz ve bizden beklenen, talep edilen tüm hizmetleri de yerine getirmeye gayret ediyoruz diyorum.

Hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum Sayın Başkan.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Çok teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Tabii, ben gündemden dolayı oradaki izlenimlerimizin detayına girmedim. Gerçekten oraya gittiğimiz zaman devletin tüm kurumlarının çok iyi bir konumlama, bir organizasyonla süreci iyi yönettiğini gördük. Yani aslında bu kadar iyi beklemiyordum ben, onu da söylemem lazım, itiraf etmem lazım. O konutların yükseldiğini görmek, birçoğunun boyalarının yapıldığını, sosyal donatılarının, çevre düzenlemesinin yapıldığını görmek bizi tabii mutlu etti; konteyner kentler hakeza. Oradaki gençlerin ve çocukların sadece oraya gidiyor olmamızdan dolayı duydukları o mutluluk da bizi ayrıca çok memnun etti. Orada olmak gerekiyor yani ben de ilk günden beri deprem bölgesinde çalışmış bir arkadaşınız olarak diğer vekillerimizle de KYK yurtlarında kaldık yani çok güvenliydi, rahatlıkla orada barınma imkânımızı yerine getirmiştik.

Yine arkadaşlarımızın soruları olacaktır ama sunumları bitirelim, topluca alalım. Evet, bugün biraz üzücü bir gündemde toplandığımız için mümkün olduğunca da daha özet geçersek Sayın Bakanım, daha seviniriz. Sunumlardaki diğer detaylar da sorularla zaten açılacaktır.

Tekrar teşekkür ederim.

Sağlık Bakan Yardımcımız Sayın Doçent Doktor Tolga Tolunay, buyurun.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI TOLGA TOLUNAY – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, değerli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Hayatını kaybeden Sayın Vekilimize de Allah’tan rahmet diliyorum, yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Bugünkü sunumumuzu zaten gündem ve yaşananlar nedeniyle -siz de söylediniz Sayın Başkanım- biraz hızlı geçeceğim, slaytları elimden geldiği kadar hızlı bir şekilde bitirmeye çalışacağım.

Bu süreç içerisinde yaşamış olduğumuz “asrın felaketi” olarak literatüre geçen, 11 ilimizi de doğrudan etkileyen bu deprem felaketinde Bakanlığımızın birimlerinin tamamı ivedilikle koordine edilmiş ve deprem bölgesine yönlendirilmiştir. Bölgede sağlık hizmetlerinin etkili ve verimli bir şekilde sunulması, sağlık hizmetlerinin sürdürülmesi ve bunların devamlılığı açısından da her türlü aksiyonlar alınmıştır. Süreçte sabah depremden haberi olur olmaz bütün ekibimiz, ilk önce kriz koordinasyon toplantısı yaptık ve sonrasında da bütün Bakanlık ekibi olarak da biz sahaya dağıldık. Sabahın sekizinde ilk uçağa binerek deprem bölgesine gitmiş durumdaydık. Buraya, biz, sabah dokuz gibi ulaştığımızda Malatya’ya, Hatay’a, Adıyaman’a, Kahramanmaraş’a bizim UMKE ekiplerimiz sabah yedide ulaşmış olup sürece ilk müdahalelerine başlamışlardı. Burada sahada UMKE ekibimizle, ambulanslarımızla beraber acil müdahale ekiplerimiz de 112 ekiplerimiz de hızlı bir şekilde müdahale ettiler. Süreç içerisinde özellikle ilk giden ekipler sahada önden ihtiyaçlara yönelik koordinasyon sağladı. Bu ihtiyaçlarımız doğrultusunda da biz personel, araç, tıbbi cihaz ve ilaçla beraber sarf malzeme

koordinasyonunu gerçekleştirdik. Durum tespiti yapılır yapılmaz da buna istinaden gerekli aksiyonlar hızlıca alındı. Süreç içerisinde hastanelerin genel durumları çok hızlı bir şekilde değerlendirildi. Buna yönelik olarak da ihtiyaç olan yerlere sahra hastanelerimiz, acil müdahale ünitelerimiz, personel barınma birimlerimiz çok hızlı bir şekilde kuruldu. Dedğim gibi, deprem sabahı -yediyi on beş geçecek üzere- Malatya’da UMKE ekiplerimiz olay yerlerine diğer illerden gelerek müdahale etmişlerdir ve ilin kendi inisiyatifi dışında biz çevre illerden de hızlı bir şekilde deprem bölgesine ulaşmış sabahın erken saatlerinde ilk müdahaleleri yapmış durumdayız.

Burada, özellikle belirtmek istediğim bir konu da deprem bölgesinden çok ciddi bir sevk yaptık. Bu sevk, şu an dünyada eşi benzeri olmayan... Yaklaşık 51.642 hastamızı hava, deniz ve kara yoluyla sevk etmiş olduk ve burada da özellikle başta Adana, Mersin, İstanbul ve Ankara olmak üzere büyükşehirlerimize hastalarımızı yönlendirdik. Hastalarımızın hepsine ilk müdahaleleri deprem bölgesinde yapıldı; deprem bölgesinde yapıldıktan sonra, durumları stabil hâle geldikten sonra uygun yerlere sevkleri gerçekleştirildi.

Bu süreci yönetirken insan gücüne de ihtiyacımız vardı. İnsan gücü açısından da deprem bölgesinde çalışan arkadaşlarımızdan devam etmek isteyenlere karışmadık, devam etmelerine izin verdik ama kendini iyi hissetmeyen arkadaşlarımızın hepsine izin verdik ve çevre illerden bu bölgeye görevlendirmeler yaptık. 37 bin sağlık personeli görevlendirildi, yaklaşık 150 bin sağlık personeliyle deprem bölgesinde aktif dönemde hizmet vermiş olduk.

Deprem bölgesinde özellikle çok hızlı bir şekilde -hasar gören hastanelerimiz dışında- dediğim gibi sahra hastaneleri, acil durum hastaneleri kuruldu ama bunun yanında yeni sağlık tesisleri de açtık. Bunlar içerisinde Hatay Belen İlçe Devlet Hastanesi, Adana 5 Ocak Devlet Hastanesi, Gaziantep Şehir Hastanesi, Hatay Defne Devlet Hastanesi... Hatta Hatay Defne Devlet Hastanesi sürecin başlamasıyla beraber iki aydan kısa bir sürede hizmete girdi. Malatya’da Doğanlı İlçe Devlet Hastanesi, Güney Seyhan Devlet Hastanesi, bunlar hizmete girdi ve bunun dışında bölgedeki diğer birçok hastanemizi de revize ettik, bunların kapasitelerini artırdık ve hizmet verilebilir yatak sayımız olsun, hekim sayımız olsun, bunları da maksimuma çıkarmaya çalıştık. Hizmet sunum kapasitesini artırmak için de özellikle Hatay ilinde Hassa, Arsuz, Belen Devlet Hastanelerinde; Osmaniye’de de Osmaniye Devlet Hastanesinin yeni binasında her türlü donanım, araç gereç sağlanarak bunların da erken dönemde faaliyete geçmesini temin ettik. Deprem bölgesinde hizmet sunan hastanelerimizin şu an için yatak kapasitesi 21.817. Aslında bu 26 binli rakamlara ulaşmış durumda ancak bunların tescil süreçleri devam ettiği için şu an 26 bin yatağımızın 21.800’ü tescil almış ve şu an bunlarda hizmet vermek durumundayız.

Evde sağlık hizmetleri açısından, bölgede vatandaşlarımızın göç etmesine, konteyner kentlere yerleşmesine ve çevre illere geçmelerine rağmen bütün hepsinin telefon numaralarını bildiğimiz için kişilere ulaştık, gerekirse sağlık hizmetlerini evlerine götürdük ve evde sağlık hizmetlerimize de aksatmadan burada devam ettik. Özellikle ALO 184 hattımızı tamamen evde sağlık hizmetleri kapsamında depremezdelere açtık. ALO 184’e ulaşan tüm vatandaşlarımızın hepsinin her türlü sağlık ihtiyacını karşıladık, ilaç tedarikini sağladık, hastaneye transportunu ve gerekirse evde pansumanına kadar her türlü sağlık noktasında desteğimizi bu evde sağlık hizmetinde vermiş olduk; burada çocuk, yaşlı, yatağa tam bağımlı, kronik hastalıkların hepsi mevcuttu. İlk günden bu yana bu evde sağlık hizmetinde depremezde olan birey sayısı, bu hizmeti alanlardan depremezde olanlar 78.657; evde sağlık hizmeti sunulan takipli hasta sayısı, çevre illerle de -bu, göç edenler dâhil- toplam 191.854 hastamız vardı. Afet bölgesinin haricinde de bu 51 ilde afetin ilk gününden itibaren günümüze kadar evde sağlık hizmeti kapsamında yerinde hizmet sunulan depremezde sayısı da 15.499 idi.

Burada deprem sonrası uzuv kaybı yaşayan çocuklarımız ve tedavisi devam eden çocuklarımız vardı. Bunlarla ilgili de hızlı bir şekilde 7222 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı sonrası, depremzede hastaların ihtiyacı olan her türlü ortez, protez malzemesi karşılandı. Bu yaralılarımızın tedavileri tamamlandı ve sonrasında bunların rehabilitasyon süreçleri de şu an hastanemizde devam etmektedir.

Burada, depremden etkilenen illerimizde kimliksiz, refakatsiz çocuklarımız vardı. Bunlarla ilgili Olay Yönetim Sistemi ve Afet Destek Uygulama Sistemimiz devreye girdi. Burada, biz, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığıyla beraber ortak hareket ederek DNA testleriyle beraber buradaki çocuklarımızın ailelerini bulmaya çalıştık. Süreç içerisinde o akut dönemde, bizde hasta olarak yatan tüm çocuklarımızın da hepsinin, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığından refakatçiler nezdinde takiplerini ve tedavilerini tamamladık.

Burada, protez yapımlarında, özellikle 65 çocuğumuzun öncelikli protezi yapıldı ve bunların şu an rehabilitasyon süreçleri de taburculukları sonrasında hâlâ devam etmektedir. Aynı zamanda bu çocuklarımızın biz psikolojik rehabilitasyon süreçlerini, özellikle bu ampute olan vakalarımızın hepsini yakından sıkı bir şekilde takip etmekteyiz.

Deprem bölgesinde kronik hastalığı olan özellikle çocuk hastalara yönelik de biz burada şeker hastası olan çocukların hepsine striplerin dağıtımı noktasında, adrenal yetmezliği olan çocukların hepsinin ilaçlarına ulaşmasını, böbrek yetmezliği olanların diyalize girmesini ve özellikle Tip-1 diyabetli çocukların ayaktan takiplerini hiç aksatmadık. Bütün bu çocuklarımız kronik hasta takibi sistemimizde kayıtlı olduğu için, bu çocuklar eğer ilindeyse bulunduğu ilde, eğer deprem sonrası göç ettiyse de o gittiği ilde bütün tedavilerinin hepsini tamamlamış durumdayız ve takiplerimiz de şu an için devam ediyor.

Burada, özellikle bu çocuklarda tarama programlarımız bizim için çok önemli. Tarama programlarımızı hiç aksatmadan burada devam ettirdik. Özellikle sahaya gelen bütün halk sağlığı ekibimizle burada aile hekimlerimizin hizmet veremediği bölgelere de -özellikle Hatay başta olmak üzere- ekstradan doktor yönlendirip buradaki tarama hizmetlerini, fonksiyonlarını devam ettirdik.

En çok taramamız yeni doğan tarama programı ve işitme tarama programları özelinde başladı. Bölgede de eksik olan, hasar gören işitme testi laboratuvarımız varsa bunlar gerekirse konteyner kuruldu gerekirse de mobil araçlarla sıkıntı yaşanan bölgelere transferler sağlandı. O dönem için şu ana kadar bu on aylık süreçte toplamda 2 milyon 673 bin 484 tane izlem yapıldı ve tarama bu süreçte de yapılmış durumda. Bu on aylık dönemde de yaklaşık 196.434 yeni bebeğimiz doğmuş durumda. Bunların da takip, tedavi ve tarama süreçleri devam ediyor.

Burada, biz özellikle anneleri de düşünüyoruz, bebekleri de düşünüyoruz. Bunların hem D vitamini hem de demir eksikliği açısından takiplerini yapıyoruz, her türlü ilaç temini de yapıyoruz. Özellikle bu topuk kanında biyotinidaz eksikliğine yakalanan bebeklerde erken tedavi için deprem bölgesine ekstradan biyotin vitamini temini için ek dozlar da gönderildi.

Burada, anne sütü özellikle, bizim elimizde mama da olsa... Mama stokumuz da vardı, gerekli il sağlık müdürlüklerine hepsi temin edildi, hatta bunların, STK'lerin de bize desteği oldu, onlarla koordineli bir şekilde süreçleri yürüttük. Her türlü mama ihtiyacımız karşılandı ama bizim asıl primer önceliğimiz, burada mamadan ziyade anne sütünün verilmesiydi. Bundan dolayı da her türlü anne sütü teşviki ve bebek dostu sağlık kuruluşlarının programı neticesinde burada eğitimler verildi, emzirme danışmanlıkları yapıldı, konteyner kentler tek tek gezilerek buradaki hem doğum öncesi annelerin takipleri hem de doğum sonrası bu emzirme süreçleri birinci basamakta çok yakinen takip edildi.

Özellikle burada hem vatandaşın eğitimi açısından olsun hem de orada çalışan sağlık çalışanlarının da buradaki depremzedelere yaklaşımı açısından her türlü broşür ve bunlarla ilgili basılı yayın, sosyal medya da kullanıldı; halka yönelik tamamlayıcı beslenme broşürleri, emzirme, danışma rehberleri, yeni

doğın bebek bakım broşürü, afetlerde bebek beslenmesi gibi bizim için çok kıymetli broşürler basılarak depremzedelere dağıtıldı ve dediğim gibi bire bir, konteyner kentlerde de bizim hekimlerimiz ve orada hemşirelerimiz gezerek birinci basamak sağlık hizmetleri yerinde bütün konteyner kentlerde verilmiş durumdaydı.

Aynı zamanda, ağız ve diş sağlığı hizmetlerinin sunumu da gene o bölgede 7 ağız diş sağlığı hastanesi, 14 ağız diş sağlığı merkezi ve 8 diş hekimliği fakültesi tarafından da devam ettirildi. Burada sıkıntı yaşanan bölgelere 9 tane mobil araç yönlendirildi, ek konteyner diş ünitelerimiz de kuruldu ve diş muayenelerinde olsun, diş taramalarında olsun bu süreçlerde de bir aksama yaşanmasına izin verilmedi. Binaları yıkılan, hasar gören aile hekimlerimiz oldu. Burada, özellikle aile sağlığı merkezlerimizdeki bu hasarlar nedeniyle yaklaşık 356 aile hekimi bu bölgeye ekstradan yönlendirildi ve orada, deprem bölgesinde çalışan aile hekimleri dışında 356 aile hekimi ekstradan gidip konteyner kentlerde ve mobil araçlarla bölgedeki taramalarda ve birinci basamak sağlık hizmetlerinin verilmesinde bize yardımcı oldu.

Depremle ilgili... Çadır kentler ve konteyner kent gibi bu alanlarda 7/24 kesintisiz sağlık hizmeti verdik. Özellikle çok küçük, 20-30 çadırlık birimlerde bire bir aktif konteynerimiz yoktu ama buralara mobil sağlık hizmeti verdik ama 200 ve üzerindeki rakamları içeren vatandaşın olduğu konteyner kentlerde biz bire 7/24 sağlık hizmeti veren sağlık birimleri kurduk. Bu sağlık birimlerinde en az 1 aile hekimi ve en az 1 hemşire sağlık çalışanı bulunmaktaydı ve 7/24 de hizmetimiz buralarda devam etti.

Altyapı bozulması ve özellikle buradaki toplu yaşamın artması nedeniyle ister istemez burada bulaşıcı hastalık riski de artmaktaydı. Bundan dolayı da bunların takibi, tespiti, gerekli önlemlerin alınması için bağışıklama çalışmalarının hızlı bir şekilde yürütülmesi için önlemler alındı. Burada kızamık, Hepatit A, döküntülü hastalıklar, uyuz, ishal hastalıklarının hepsi için gerekli müdahaleler yapıldı. Deprem bölgesinde bu kadar toplu alanda yakın yaşamaya rağmen şu an için bir salgın boyutuna hiçbir zaman gelmedi. Özellikle saha epidemiyologlarımız ve ilde çalışan il sağlık müdürlüğü ekipleri rutin taramalar yaptı.

Biz burada da gene Covid döneminde yaptığımız gibi deprem bölgesinde Halk Sağlığı Bilim Kurulu oluşturduk. Bu Halk Sağlığı Bilim Kurulunda halk sağlığı hocaları, enfeksiyon hocaları, çocuk doktorları ve epidemiyologlardan oluşan ekibimiz vardı. Bu üniversite hocalarından oluşan ekibimiz tüm deprem illerini bire bir, tüm bölgeleri, konteyner kentleri gezdi. Bunları gezdirdikten sonra da şu ana kadar on ay içerisinde her iki haftada bir rutin toplantılarımız yapılmakta; tüm illerle, deprem bölgesindeki illerle görüşülmekte. Bu Halk Sağlığı Bilim Kurulumuz iki haftada bir illere bağlanarak sorunları video konferansında değerlendirmekte ve buna göre önden aksiyonu nasıl alabiliriz, hastalıkların yaygınlaşmaması için neler yapabiliriz; bunlarla ilgili çalışmalarımıza da hiç aksatmadan devam ediyoruz.

Saha ekiplerimiz burada aktif olarak il genelinde, özellikle illerde oluşturulan geçici konaklama alanlarında halk sağlığı riskleri açısından durum tespiti yaptı; içme ve kullanma suyu bizim için çok önemliydi. Özellikle salgın açısından bu çok önemli; hem kişinin kendi hijyenini sağlaması hem de buradaki suyun sanitasyonunun sağlanması, salgına yol açmaması açısından biz içme ve kullanma sularını hijyen koşullarını çok yakın takip ettik. Vektör ve kemirgenler açısından alanların kontrolü ve buralarda ilaçlama süreçlerini de yakın kontrol ettik.

Tıbbi atık kontrolleri... Bunlar da bizim tarafımızdan koordinasyon içerisinde gerçekleştirildi ve geçici barınma alanlarında genel olarak su, hijyen, atık ve sağlık hizmeti sunumu, psikososyal hizmetler ve diğer insani tıbbi ihtiyaçlar açısından da değerlendirmelerimiz aralıksız devam etti.

Deprem bölgesinde, özellikle başka illere tahliye edilen ve burada geçici barınma alanlarına yerleşiren depremzedelerin de barınma yerlerinde, o yaşadıkları bölgelerde de her türlü sağlık ihtiyaçlarına ve toplu yaşamdan kaynaklı sağlık risklerine yönelik değerlendirmelerimiz her zaman devam etti. Özellikle depremin ilk gününde, bulaşıcı hastalıklar açısından tanı koymak için laboratuvar ihtiyacımız vardı. Burada mobil laboratuvar hizmetlerimiz hemen bölgeye yönlendirildi. Aynı zamanda su taramaları için de il merkezinde olmazsa biz çevre illere gönderdik ama elimizde mobil su tarama laboratuvar ünitelerimiz de var, bu mobil su tarama ünitelerimizi de gönderdik. Yerinde hem laboratuvar hizmeti hem de su analizleri açısından da sahada, burada aktif olarak devam ettik.

Bulaşıcı hastalıkların takibi için bizim “İZCİ” sistemi dediğimiz Surveyans ve Erken Uyarı Sistemi’miz mevcut. Bu İZCİ programıyla “sendromik surveyans” dediğimiz anlık bir bölgede günlük rakamları takip ederek ilin o dönemde mevsimsel vaka sıklığını biliyoruz. O dönemdeki vakaların hepsi tek tek sisteme girildiği için -bir noktada bu ildir, ilçedir, köydür- nerede böyle anlık artış olursa, bu döküntülü hastalık olsun, gastroenterit tarzı ishal olsun, her türlü hastalıkta sisteme girdiğimiz anda burada yoğunluk oluşan bölgeleri bize gösteriyordu ve biz İZCİ programı dâhilinde de hemen, daha hastalık yayılmadan önce bu noktalara ulaşip bu kümelenmeler gerçekleşmeden gerekli izolasyonu sağlıyorduk, hastanın temashılarını izole ediyorduk; tedaviye başlayıp buradaki gerekli önlemleri de bu İZCİ programı sayesinde önden alabiliyorduk.

Geniştirilmiş Bağışıklama Programı’nı burada da uyguladık. Rutin aşılama süreçlerimiz devam etti. Burada, çocukların hepsi sistemde kayıtlı olduğu için, kendi illerinde, deprem bölgesinde veya göç ettikleri bölgelerde de tüm aşılama süreçleri ilk başından beri hiç aksatılmadan devam etti, hatta bu aşılama süreçlerinde biz tetanos aşılması da yaptık çok ciddi boyutta. Bu tetanos aşılmasını orada, afette kurtarma ekibinde çalışanlara da yaptık, sahada çalışan Tarım Bakanlığı personeli olsun yani sahada böyle yaralanma riski olan kim varsa hepsine de aşılama yaptık ve normalde yurt dışında, Amerika’da bir kasırğa olduğu zaman 2 milyonluk nüfusta yaklaşık 20 kişinin tetanos olduğu ve 5-10 kişinin öldüğü, hatta Endonezya’da en son yaşanan depremlerde 70 kişinin tetanos olduğu ve bu yüzden, tetanos nedeniyle vefat edenler konuşulurken Türkiye’de tetanos gündeme dahi gelmedi çünkü burada da çok ciddi bir aşılama protokolünü göz önünde bulundurduk.

Afetin ilk anından beri, özellikle bu depremdeki travmatik etkileri azaltmak için ruh sağlığı hizmetleri devreye girdi. Burada toplamda 139.247 kişiye psikososyal destek hizmeti sunuldu birinci basamakta; ikinci ve üçüncü basamak ruh sağlığı hizmetleri de burada özellikle çocuk ve ergen ruh sağlığı uzmanları tarafından aktif olarak yapıldı. Çocuk ve ergen ruh sağlığı uzmanı sayısı burada şu an için aktif çalışan 87’ydi, ekstradan biz bu bölgeye yeni uzmanlar da atadık. Özellikle bölgede gezici, mobil çocuk ruh sağlığı ekibi kurduk. Uzman doktorun, psikiyatristlerin, psikologların başında olduğu bu ekiple vatandaşın gelemediği yerde biz ayaklarına gittik. Bununla ilgili hatta ekstradan mobil bir uygulama da kurduk. Bu mobil uygulamayla daha önceden Down sendromlu çocuklarda kullandığımız bir programı hemen güncelleyerek burada psikososyal destek ihtiyacı olan çocuklarımıza ulaştırdık. Bununla da hem IOS üzerinden hem de bu android üzerinden bize talepte bulunan herkese görüntülü bağlantıyoruz; en az otuz dakika uzman doktor tarafından kişiler bire bir görüntülü görüntülüp bu kişilerin tedavisinin -ilaç verilmesi gerekirse de saha ekiplerimiz tarafından ilacın ulaştırıldığı- ve takiplerinin yapıldığı bir sistem kurduk. Burada da vatandaşın bize gelemediği, bizim gitmediğimiz bölgelerde de gerekirse bu mobil uygulamalar üzerinden de psikososyal desteğimizi devam ettirdik. Çocuk ergen psikiyatri servisine yönlendirilen ve travma, anksiyete tanılarıyla başvuran buradaki çocuk sayımız da 16.050 ve depreme maruz kalan 11 ilde yaklaşık 2.300 çocuğumuza da buradan, bu yaşadıkları travma sonrası ÇÖZGER raporu düzenlenmiş durumda. Mobil ekiplerimiz, 28 çocuk ve ergen ruh sağlığı uzmanımız tarafından -bu ekip haftalık olarak değiştirildi- tüm sahada sürekli taramalar yaptı; yeri geldi köye gittiler, yeri geldi ilçeye gittiler; merkezde çalışan hekimler dışında

bu mobil ekip ulaşamadığımız her yere bir şekilde ulaşmaya çalıştı. Burada tek başımıza değildik tabii. AFAD tarafından yönlendirilen, çadır kentlerden, konteyner kentlerden bize yönlendirilen, köy ve ilçelerden gelen ve on-line sistem üzerinden gelen hastalar da psikososyal destek için hepsi takip ve tedavi programına alındı. Özellikle burada Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığıyla da koordineli durumdaydık, onların da sahada tespit ettiği tüm hastalara da biz bir şekilde yardımcı olduk.

Özellikle bölgede kronik hastalığı olup yardımcı olduğumuz çocuklar dışında bir de nadir görülen hastalıklarımız vardı. Bu nadir görülen hastalıklarla ilgili de -burada otizmlı çocuklarımız vardı, Down sendromlu çocuklarımız vardı- STK'lerin de desteğiyle, onlarla koordineli bir şekilde, bu çocuklarımıza da verilen rutin sosyal hizmetlerin aksamaması için her türlü gerekli sağlık noktasında da önlemlerimizi aldık. SMA hastalarının tedavisi de dâhil olmak üzere nadir görülen hastalıklarda ilaç ve tedavi noktasında yardımlarımızı devam ettirdik.

Teşekkür ediyoruz Sayın Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Sayın Bakanım, çok teşekkür ederim sunumlarınız için.

Şimdi Komisyon üyelerimizden soruları olanlar varsa ya da görüşlerini iletecek olanlar varsa onlar da sırasıyla söz alabilirler.

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) – Sayın Başkanım...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Buyurun.

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) – İlk önce her 2 Bakanıma da teşekkür ediyorum. Yaptıkları hizmeti gerçekten onlar sayarken ben hafızamda tutmakta zorlandım. Bu kayıtları istedik, inşallah onlardan istifade etmeye çalışacağız.

Bu, mükemmel denilecek hizmetlerin içerisinde kendimce bir eksiklik gördüm. Gençlere, çocuklara yapılan bütün hizmetlerin sadece bedenlerine yönelik bir hizmet olduğunu müşahade ettim oysa insanoğlu hem bedenden hem ruhtan müteşekkildir. Deprem büyük bir afetdir, büyük bir musibettir, depremdeki ölüm musibetlerin en büyüğüdür.

(Hatip tarafından Bakara suresinin 156'ncı ayetikerimesinin okunması)

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) – Allah, Kur'an'da, ölüm musibetiyle karşılaştığınız zaman ilahi tedbirleri serdediyor. Biz kendi ölümlerimize mesela, vatani müdafaa ve muhafaza etmek için ölen askerlerimize, polislerimize “şehit” diyoruz. Esasen ölüdür, niçin şehit diyoruz? Çünkü bizde şehitlik kavramı aynı zamanda ruhumuzu, kalbimizi terbiye eden ve hazır hâle getiren bir motivasyondur. Biliyoruz ki ölümlerimiz ölmüyor, farklı bir yere gidiyor, cennete gidiyor -bir mükâfattır aynı zamanda- teselli buluyoruz. Depremde de yani binlerce insanımızı kaybettik, özellikle bu etki herkeste tezahür ediyor ama daha fazla çocuklarda ve gençlerde tezahür ettiği için biz bunları belki Sayın Başkanım, Diyanetin özel bir hizmeti de olur ama ben şahsen isterdim ki hem Gençlik ve Spor Bakanlığımızın hem Sağlık Bakanlığımızın yaptığı bu çok değerli hizmetler içerisinde aynı zamanda manevi destek de olsun. Evet psikologlar, psikiyatristler bir destek verir ama neticede kabre kadar. Manevi destek ölümden sonra da devam ettiği için neticede bu hazırlık ölümden sonraki hazırlığı da içeriyor. Bu, kanaatimce öyle tamamlanır diye hissediyorum.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI TOLGA TOLUNAY – Kısa bir şey söylemek istiyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Buyurun.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI TOLGA TOLUNAY – Sayın Vekilimiz aslında çok haklı. Aslında, bu süreçte Diyanet İşleri Başkanlığımız da sürecin içindeydi, sahada biz bütün kriz koordinasyon toplantılarında ekip olarak bir araya geldiğimizde onlar da sürecin içindeydi. Şöyle: Süre

kısıtlı olduğu için hep kendi açımızdan anlattık ama süreçleri orada hiçbir bakanlık tek başına çözmedi, hiçbir kurum tek başına bu olayların üstesinden gelmedi, hep beraberdik ama bu sürecin içerisinde Diyanet İşleri Başkanlığımız da bize destek oldu.

GENÇLİK VE SPOR BAKAN YARDIMCISI HALİS YUNUS ERSÖZ – Ben de iki cümle ilave edeyim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Buyurun.

GENÇLİK VE SPOR BAKAN YARDIMCISI HALİS YUNUS ERSÖZ –Bizim tabii yurtlarımızda ve gençlik merkezlerimizde manevi rehberlerimiz var yani Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından görevlendirilen. Depremzedelerin olduğu bütün yurtlarda, talep edilen, her anlamda, hem bedeni hem ruhu destekleyecek eğitimleri -eğer talep ediyorsa onları- açıyoruz zaten ve yapıyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Evet, ben de bir ekleme yapayım.

Sahadaki çalışmalarımızda, incelemelerimizde de bunu bizzat gördük yani manevi destek anlamında da önemli birimler kurulmuş, hem Diyanet Vakfı hem Diyanet bütün kurumlarla birlikte, iş birliğiyle o alanı doldurmaya çalışmış. Onu da biz müşahade ettik, diğer illerimizde de bu konuya bakacağız.

Evet, Sayın Vekilim, buyurun.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Başkan.

Öncelikle ben de Saadet Partisi Kocaeli Vekilimizin yakınlarına ve annesini kaybeden Komisyon üyesi vekilimize başsağlığı diliyorum.

Teşekkür ederiz sunumlarınız için, emeğinize sağlık.

Komisyonumuz deprem bölgesine gitti ama ben yurt dışında olmamdan kaynaklı oraya ziyareti gerçekleştiremedim. Fakat bizim birkaç sorumuz olacak, diğer vekilimiz Diyanetten bahsetti aslında, tam da oradan başlamak istiyorum. Şimdi, Diyanet, o dönem için, evet, acilen, manevi olarak o çocuklara destek vermesi için aslında oraya hemen 2.500 kişilik bir ekip gönderdi fakat biz şundan bahsediyoruz: Orada yaşayan tüm çocukların Müslüman olma gibi bir durumu söz konusu değil yani birçok dine mensup kişiler de olabilir; özellikle Hatay’dan, birçok nüfusa, dine sahip olan bir yerden bahsediyoruz. Bizim bunu öncelikli olarak, ilk elden incelememizin aslında, bilimsel olarak veya işte bir çocuğun -ki Bakanımız daha iyi bilir- pedagojik gelişimi açısından önceliğin bu olmasının doğru olmadığını düşünüyoruz ve bununla ilgili de aslında geri dönüşlerin de olumsuz olduğuna dair bir şey var. Biz şunu talep ederdik, öncelerdik aslında: Orada gerçekten de ilk elden çocukların psikolojik olarak ayakta kalabilmesi için, devam eden süreçlerde toparlanabilmesi için belki bir imkân sağlanabilirdi ve bunun eksik olduğunu düşünüyoruz.

Bir diğeri ise kayıp çocuklar mevzusu. Sayın Bakan, bunu çok merak ediyorum ve size sormak istiyorum özellikle; keşke burada Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığından da olsalardı ve onlara da sorabilseydik. O dönem için -basına da yansıdı bu- adli tıp uzmanları gönüllü olarak aslında bu parmak izi, DNA yani çocuğun kimliğinin belirlenebilmesi için talepte bulunmuşlardı fakat Bakanlığımız buna müsaade etmemişti diye hatırlıyoruz; basına da öyle yansımıştı ve bir gönüllü gidişi olmamıştı, tekelinde olmuştu. Yani Sağlık Bakanlığı yani bu kadar büyük bir kaybın olduğunda yetişmeyebilirdi ve bence önemli ve kıymetli bir buluş olabilirdi. Hâl böyleyken 1.914 kayıp çocuk vardı ve bunun 1.841’inin kimliği ortaya çıktı fakat diğer çocuklar hâlen kayıp, ne durumda olduğuna dair bilgimiz yok. Bu, Sağlık Bakanlığı bilgisinde mi? Yani her ne kadar Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesine verilmişse bile sizlerin de yani aslında koordineli bir şekilde... Ne durumda olduğunu merak ediyoruz bu çocukların.

Bir diğesinde ise yine o dönem için Sayın Gençlik ve Spor Bakanlığına aslında bunu da sormak istiyorum. O dönem bu çadır kentlere ve konteyner kentlerin bulunduğı yerlere bağımsız sivil toplum kuruluşlarından hiç kimsenin girmesine izin verilmedi.

GENÇLİK VE SPOR BAKAN YARDIMCISI HALİS YUNUS ERSÖZ – Doğru değil.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – İzah edeceğim, ama hangisine açacağım orayı da. O dönem için bir örneğini de vereyim hatta, Diyarbakır’da Rengârenk Umutlar Derneğı çocuk üzerinde çalışan bir dernek, bu dernek çok rahatlıkla aslında oraya girip, birçok çocuğun bu anlamdaki talebini alıp onlarla ilgili çalışmalar da yürütmek istedi ama birçok noktada engellendiler fakat tarikatların bu anlamdaki girişlerine çok net bir şekilde, koordineli bir şekilde izin verildiğı basından aldığımız bilgilerdir; değilse tabii ki çürütmenizi isterim hani çünkü sonuçta basından bize gelen verileri bizler sizlerle paylaşıyoruz, ithamda bulunmuyorum yani öyle algılamanızı istemem. Bununla ilgili aslında birazcık daha, özellikle bu çocukların tarikat yurtlarında... Bunu neden söylüyorum? Çünkü son dönemde Türkiye’de çocuklar üzerinde tarikat yurtlarında çıkan olaylardan kaynaklı söylüyorum yoksa bir kesimi, bir görüşü başka bir noktaya çekmek için bunu söylemiyorum. Hâl böyleyken buna ilişkin olarak sizin elinizde bir done var mı? Bağımsız kaç tane sivil toplum kuruluşunun aslında sahada ortaklaşarak çalışabilmesine müsaade ettiniz veya diğeri işte “tarikat” adı altında faaliyet yürüten yurtlara çocuklar gönderildi mi? Bunun sayısı var mı? Çünkü basından böyle bilgiler de çok fazla geliyor ve orada hâlen kayıp olan çocukların olduğu söyleniyor.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Hangi tarikatlar mı bunlar, isimlerini verebilir misiniz?

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Ben Bakana konuşayım, sonra size de cevap veririm, olur mu? Bunun üzerinden... Tarikattan kastımız şu, bunu lütfen burada kimse...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – İsim söyleyelim ki “tarikatlar” dediğiniz zaman...

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Ben bitirsem, sonra lafa girseniz daha şey olmaz mı? Hani birbirimize karşı saygılı olsak daha kıymetli olur.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Hayır ama bakın, şimdi, şöyle: Ben sadece açıklama getirmenizi istiyorum. Hangi tarikat?

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Ben bitireyim.

Bunun üzerinden bahsediyoruz ve sorumluyu da bunun üzerinden soruyoruz: Bu bahsettiğimiz “tarikat” diye adlandırdığımız şeyler de hiç kimsenin bunu böyle din üzerinden algıladığı yerler olmasın. Daha bundan altı ay önce Urfa’da bir tarikat yurdunda Abdülbaki Dakak intihar etti. Şimdi, bahsettiğimiz şey, bunu lütfen...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Dernek ismi söylüyorsunuz ama tarikat ismi veremiyorsunuz, tarikat ismi verin.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Sayın Milletvekili, birbirimize saygı olursak daha kıymetli yürüyeceğiz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Hayır ama bak şöyle: Dernek ismi verdiniz, tarikat ismi vermediniz.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Lütfen, ben sizi bölmem, dinlerim, bakanlarımı da bölmedim, gayet güzel açıkladılar ve dinledim. Benim burada bahsettiğim birini itham etmek vesaire değil. Buralarda tam olarak...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – İtham ediyorsunuz ama.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Hayır, itham etmiyorum etmiş olsam açık açık söylerim.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Genel konuşuyorsunuz. Hangi tarikat? Tarikatın ismini verin.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Buna dair, sizin Bakanlığınızın bilgisinde mi acaba? Çünkü burada mesela az önce Diyarbakır’daki Rengârenk Umutlar Derneğinin bununla ilgili çalışmasının engellenmesine dair bilgimiz var. O yüzden varsa bu bilgiler sizde, biz bunları da aslında öğrenmek de istiyoruz, paylaşmak da istiyoruz. Ona göre en azından biz de basından bununla ilgili bize gelen bilgilerin nasıl olduğuna dair bilgileri de almak istiyoruz ki bununla ilgili Adıyaman’da da zaten Menzil’e -yani bunu demeye de gerek yok da- 1.100’e yakın depremzede çocuğun onların bünyesindeki yerlere yerleştiğine dair iddialar da vardı. Varsa sizde buna dair böyle bir bilginin olup olmadığını da elbette ki öğrenmek istiyoruz.

Sayın Milletvekilim, lütfen şu ayrımı yapalım: Biz burada bahsederken bu tarikatların tamamında işte bu tarz çocuk istismarlarının olduğunu...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Sayın Vekilim, “tarikat” diye bir şey yok.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Müsaade eder misiniz?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – “Tarikat” diye bir şey yok.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Müsaade eder misiniz?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – “Tarikat” diye bir şey yok.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Müsaade etmezseniz birbirimizi anlayamayız ama.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Eyvallah.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Hayır “eyvallah” değil ama birbirimizi anlamak istiyorsak...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Sizin dediğinize bir parantez açıyor.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Ben bitireyim, sonra sorar, tekrardan konuşuruz çünkü böyle olunca bölünüyor ve siz bir noktaya çekmeye çalışıyorsunuz, böyle bir şey yok.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Siz çekmeye çalışıyorsunuz, ben çekmiyorum ki.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Müsaade edin, izah edeyim. Bizim burada bahsettiğimiz şey: Bazı tarikat yurtlarında oluşan olayların, çocuk istismarlarının bulunmasının doğru olmadığını, bunu benimsemediğimizi ve buraların araştırması gerektiğini düşünüyoruz yoksa burada işte dine karşı, veya dinin başka bir noktaya çekilmesine dair bir durumumuz yok, olamaz da; Müslüman bir ülkede yaşıyoruz, bunun da bilincindeyiz yani.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – “Bazı tarikatlar” diye ortaya konuşmayın.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Ortaya değil bizim...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Denilir ki: “Şöyle bir tarikat şöyle bir şey yaptı, şudur, budur.” Somut söylersiniz, o araştırılır ama ortaya genel bir konuşma yaparak...

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Hayır, ortaya genel bir konuşma değil... Buna dair varsa bilgi ben bunu...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – ...itham edemezsiniz.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Birilerini falan itham etmiyorum.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Tabii, ediyorsunuz.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Sayın Vekilim, itham etsem zaten derim: “Şurası bunu yaptı.” diye.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Tarikat, tarikat... Oturuyoruz tarikat, kalkıyoruz tarikat. Kim bu tarikat?

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Sonuç olarak yine Menzil’de, yine Sakarya ve Erenler İlmi Hizmetler Vakfı tarafından da olduğu söyleniyor, ki İHH tarafından da olduğu söyleniyor; varsa sizde böyle bir bilgi bunu bizimle paylaşmanızı istiyorum.

Teşekkür ederim.

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) – Sayın Vekilim, bir şey ifade edeyim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Şimdi, şöyle yapalım...

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) – Bir kelime ifade edeyim bitsin, benim sözümle alakalı olduğu için.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Peki.

Ondan sonra size söz verelim.

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) – Şimdi, değerli vekilimiz, tarikatların oradaki insanların eğitimiyle alakalı resmî veya gayriresmî faaliyetler yaptıklarını ifade ediyor. Bence bu faaliyetler kim tarafından yapılıyorsa yapılsın değerli bir şey. Madem eksik bir hizmettir, ister bunu devlet yapsın ister de tarikatlar yapsın, lakin ben de bunu özellikle yani sizden, partinizden istiyorum, ben Diyarbakır Milletvekili olduğum için. Diyarbakır’da HEDEP’e bağlı birçok dernek var, çocukların haklarıyla ilgili, efendim, onlarla alakalı, siyasi veyahut sağlık, sosyal ne olursa olsun faaliyette de bulunuyorsunuz, Yezidi haklarını savunuyorsunuz, Ermeni haklarını savunuyorsunuz; bunlar çok güzel. Ben görmek isterdim, sizin partiniz tarafından, hani “Dine karşı değilsiniz.” imajını silmek için bir dinî faaliyetiniz olsaydı, dindarlarla alakalı, İslam diniyle alakalı bir hizmet yapmış olsaydınız ve onunla da anılmış olsaydınız ve olumsuz olan, size gelebilecek olan tepkilerin önünü de kapatmış olurdunuz bence; böyle bir durumu ifade etmeniz daha sağlıklı olur.

Teşekkür ederim.

MELİHA AKYOL (Yalova) – Başkanım, odada misafirim bekliyor yarım saattir, söz verirsiniz...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Buyurun.

MELİHA AKYOL (Yalova) – Yalova AK PARTİ Milletvekili Meliha Akyol ben. Sizler burada olduğunuz için sizlere ama bütün hizmeti, emeği geçen bütün Bakanlıklara çok çok teşekkür ediyoruz. Değerli vekilimin de dediği gibi, biz anlatmakta eksik kalıyoruz. Rabb’im devletimize zeval vermesin, ellerinize sağlık, çok teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Buyurun Sayın Yıldırım.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Evet, Başkanım, ben de sizlere, Bakan Yardımcılarımıza ve kıymetli heyetlerine teşekkür ediyorum.

Öncelikle, bugün aramızdan ayrılan Kocaeli Milletvekilimiz Hasan ağabeyimize de Allah’tan rahmet diliyorum; yakınlarına, Saadet Partisi camiasına ve Meclisimize de başsağlığı dileklerimi iletiyorum.

Biz, geçtiğimiz hafta heyet olarak Başkanımızın başkanlığında deprem bölgelerini ziyaret ettik. Ben depremin ikinci gününde de o bölgelere gitmiş bir kardeşinizim. Tabii, o zaman sivil olarak gitmiştim, kendi imkânlarımızla gittik, sivil olarak gittik. O dönemin fotoğrafı ile bu dönemin fotoğrafı arasındaki bariz farkı görmek bizi mutlu etti her şeyden önce ancak bu son gidişimize kadar olan dönem içerisinde geçen zamanda yapılan eleştirileri, yaklaşımları gördüğümüzde ben üzülüyordum işin doğrusu. “Devletimiz neden geç kaldı? Neden bazı faaliyetleri yapmadı? Neden çocuklara sahip çıkmadı, neden kadınlarımıza, neden o bölgedeki insanlarımıza sahip çıkmadı?” gibi bir fotoğrafla, bir haber mantığıyla ve bir sosyal medya yaklaşımıyla karşı karşıyaydık ancak deprem bölgesine gittiğim zaman bunun tersi bir manzarayla karşılaştık; bu da beni ziyadesiyle mutlu etti. Devletimizin gücünü

orada görmüş olmak, inisiyatifini hemen alarak bir noktaya getirmek, milletimizin kaynaşma ruhu ve yardımlaşma düşüncesi ile devletimizin gücünün birleşmesi bizi Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi olarak ziyadesiyle memnun etti, gurur duyduk. Gurur duyduğumuz olaya şahit olmadan neden üzüldük diye de kendi kendime sormadım değil.

Tabii ki eleştiri yapacağız, tabii ki eksiklikleri dile getireceğiz ama öyle bir hâle geldik ki olumsuzluktan beslenen bir hâl almaya başladı; olumsuzlukların yanında bu memlekette olan olumlu şeyleri de konuşmamız gerekiyor. Oradaki çocuğumuza -yetim çocuğumuzun omzuna dokunmayı, başını okşamayı- kimsesiz kalmış kadınıma veya insanımıza sahip çıkan devletimizi, insanımızı vakıflarımızı görmemiz gerekiyor. Vakıfları, dernekleri “tarikat” adı altında öteleyip başkalaştırarak insanları düşmanlaştırmamızın bir anlamı yok. Türkiye’de tarikat diye bir şey yok zaten, ya dernek vardır ya vakıf vardır; dernekler ve vakıflar üzerinden bir örgütlenme anlayışıyla hareket edilir. Bunlar bir STK’dır ama bunları düşmanlaştırmamızın, ötekileştirmenin, genel ifadelerle bunu bu şekilde yapmanın bir anlamı yok. Biz çoğunluğu Müslüman olan, hatta iddiaya göre yüzde 90’ından fazlası Müslüman olan bir toplumuz, hele hele Doğu ve Güneydoğu Bölgelerimizin yüzde 100’ü Müslüman olarak ifade edilir yani bakış açısını söylüyorum, istatistiki veri olarak söylemiyorum, hem o bölgenin insanının yaklaşımını hem de dışarıdaki insanlarımızın o bölgeye yaklaşımı, anlayışı olarak söylüyoruz ama burada yapılan şeyler de taleple alakalı olan durumlar söz konusu.

Biz hem Diyanetimizin hem Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın hem Sağlık Bakanlığımızın hem Spor Bakanlığımızın oradaki faaliyetlerini gördük. Bizim çocuklarımızla ilgili bire bir yaptığımız konuşmalarda, hatta sadece ziyaretler değil, ziyaretlerin ötesinde -o konteyner olarak- yaptığımız konuşmalarda yaptığımız şey şuydu: Çocuklarımızın kendisiyle barışık olması, hayatla barışık olması... Hatta ben bazılarına soru sordum. Tabii ki çok büyük bir deprem atlattık, Allah bir daha ne memleketimize ne dünyanın herhangi başka bir yerine böyle bir depremi vermesin, göstermesin ama dünyanın gerçeğinde var mı böyle bir şey? Var. İnsanoğlunun gerçeğinde var mı böyle bir şey? Var. Bunların yerini, zamanını bilemiyoruz ama geliyor, gelince de yine verilen -Allah’ın verdiği nimetlerden birisidir- kabullenme ve alışma nimeti dediğimiz bu nimet. Bir bakıyorsunuz, deprem günü “battaniye” diye insanlar talepte bulunuyor; bir hafta geçiyor, çadır talebinde bulunuyor; bir hafta geçiyor, konteyner talebinde bulunuyor; bir yıl geçiyor, ev talebinde bulunuyor yani taleplerimiz durumumuza göre, konumuza göre ve o anki ihtiyacımıza göre değişebiliyor; bu çok normal bir şeydir. O an battaniye ihtiyacı var, başka bir ihtiyaç yok, dünyayı verseniz kabul etmez ama “battaniye” diyor. Derken baktığımızda, Mecliste de zaman zaman bazı milletvekillerimiz konuşur. Şu an ben Hatay’a gidemedim, başka bir program sebebiyle ayrılmıştım, Adıyaman, Maraş ve Antep bölgelerine gittim, dolayısıyla Hatay’la ilgili gözlemlerim olmadı ama diğer yerlerle alakalı gördüğümde hiçbir yerde çadır eksikliğinin olmadığını zaten görmüş olduk, konteyneri olmayan herhangi bir depremedemizin olmadığını da görmüş olduk; bu bizleri sevindirdi. Hele hele çocukların bu konteyner kentlerde bir mahalle kültürüyle böyle akranlarıyla birlikte olmuş olmasının da aslında insani anlamda olumlu yansımaları olduğunu müşahade ettik. Tabii ki onlar da inşallah, en yakın zamanda evlerine kavuşacak, orada da bir mahalle kültürünü hep birlikte oluşturacaklar ama böyle bir duruma da şahitlik ettik ve hemen hemen her bölgede psikodestek noktasında hem Aile Bakanlığımızın hem Spor Bakanlığımızın hem de Sağlık Bakanlığımız ile Diyanetimizin çok ciddi bir faaliyet içerisinde olduğunu gördük. Orada kıymetli vekilimizle birlikte gezebilseydik çok daha iyi olurdu. Sorular sorduk, bu kayıp çocuklarla ilgili ben de soru sordum. Gittiğimiz 3 bölgede de kayıp olan ya da kimliği tespit edilemeyen herhangi bir çocuğun olmadığı verisini bize verdiler. Bilmiyorum, Hatay’da farklı bir şey oldu mu Başkanım onu bilmiyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Yok, olmadı.

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) – Peki, o Suriyeli kayıplar, çocuklar da buna dâhil mi?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Yani onlarla ilgili de konuştular ama...

Mustafa Bey, onlar dâhil değil mi? Yani ben yanlış bilgi vermiş olmayayım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Dâhil, dâhil.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Oraya da mesela hizmet noktasında bir problem oluşmadı. Diğer sivil anlamda da kimliği tespit edilemeyen -herhâlde Antep'te miydi, bir yerde-birkaç tane olduğunu biliyoruz; onun haricinde, çocuklarla ilgili bize böyle bir veriyi hem valiliğimiz hem oradaki yetkili arkadaşlarımız vermedi. Tabii, varsa da bunları en yakın zamanda tespit etmemiz veya tespit edilemiyorsa da tespit edilemediğine dair bir açıklamayı bizim yapmamız gerekiyor. Burada, eğer elinizde böyle bir veri varsa yani bizimle de paylaşırsanız çünkü Hatay'ı bilmiyorum ben, diğer yerlerle ilgili böyle bir durum gelmişti. Hatta bu süt anneliği konusunda bile benim orada bir sorum olmuştu, böyle bir durumun olmadığı da hani annesini ve babasını kaybetmiş bebek konumundaki çocukların... Yani kültürel olarak insanlarımızın belki başka bir anne üzerinden, süt anneliği durumu var mı diye soru sorduk. Varsa bile bunun kaydını yaptık mı? Çünkü ileride bu çocuklar büyüyecek, evlenecekler yani kimin süt annesi olduğunu bilmesi gerektiği noktasında bir hassasiyeti de, bölgenin durumunu da düşünerek bu hassasiyeti de dile getirmiştik ama böyle bir şeyin olmadığını ifade ettiler.

Velhastı, diğer yapılan köyleri, köy evlerini, hem Adıyaman'da hem Maraş'taki konutlarla ilgili kısımları da gezmiş olduk, oradaki toplu konutlarla alakalı; büyük bir kısmının bu aralık sonu teslim edileceğini ve 31 Marta kadar ya da Nisana kadar da diğer büyük bir çoğunluğun teslim edileceğini ifade ettiler, biz de buna sevindik "Takipçisi olacağız." dedik ama zaman zaman, yine biz Çocuk Hakları olarak o bölgeyi ziyaret etmeyi düşünüyoruz; heyet olarak olmamızda da çok fayda olur çünkü orada doğrudan görmenin ben çok daha iyi bir veri olabileceğini düşünüyorum, en azından kendi hayatımda ben bunu yaşamış oldum.

Tekrar, sizlere teşekkür ediyorum, çalışmalarınızda başarılar diliyorum, saygıyla selamlıyorum, sağ olun.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Çok kısa...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Siz sorunuzu sordunuz ama.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Çok kısa bir şey ifade etmem gerekiyor Sayın Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Buyurun.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim.

Şimdi, öncelikle, Diyarbakır Vekilimiz böyle, işte "Sizin üzerinizde dinî anlamda olmayan bir imajı silmeye çalışıyorsunuz." dedi. Ben ifade edeyim.

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) – Silin.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Silin... Yani böyle bir imajımız yok zaten. Biz Şeyh Sait'in torunlarıyız. Aynı zamanda eğer bizim içerik olarak nasıl bir noktada olduğumuzu merak ediyorsanız Demokratik İslam Konferansımız var, bununla ilgili çok ciddi çalışmalarımız da var, buna bakmanızı istiyorum ki siz Diyarbakırlı olduğunuz için bölge halkının, özellikle bizim tabanımızın dine, İslam'a bakış açısının nasıl olduğunu eminim ki çok iyi biliyorsunuzdur.

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) – Olumlu olmasını isterim.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Öyleyiz zaten ama bunu ispat etmek için bir çabamız yok Sayın Vekilim.

Bir diğeri ise cemaatle ilgili. Yani tarikat olmadığını söyledi Değerli Vekilim yandan. Ben diyorum ki hep birlikte gidelim Adıyaman'a, 10 kişiye soralım "Menzil tarikatı var mı burada, yok mu?" diyelim, cevabını alalım.

Çocuklarla ilgili de cevabınızı merakla bekliyorum.

Teşekkür ederim, sağ olun.

MUSTAFA YAVUZ (Bursa) – Başkanım...

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Buyurun.

MUSTAFA YAVUZ (Bursa) – Mustafa Yavuz, AK PARTİ Bursa Milletvekili.

Biz de Sayın Başkanımızın nezaretinde, alt komisyon olarak 4 ilimizi ziyaret ettik, sahada yaşanan olaylarla ilgili bilgi aldık. Açıkçası, çok da verimli ve akıcı, bir o kadar da yoğun bir çalışma tempomuz oldu. Bizim için de şahsen ayrı bir tecrübe olmuş oldu.

Tabii, deprem anından itibaren, süreçte, belli zamanlarda ben de deprem bölgesindeydim ama gelinen noktada, gerçekten, devletimizin, sivil toplum kuruluşlarımızın, halkımızın birbiriyle kenetlenmiş bir şekilde ve müşterek amaç noktasında tam anlamıyla et ile tırnak olmuş olduklarını görmek beni de ayrıca mutlu etti.

Başkanım, tabii, çocuklarla ilgili idi programımız. Şahsen ve genelde de böyle düşünüldüğünü biliyorum ama bugün işte, Kocaeli Milletvekilimizin vefatı nasıl siyasetüstü bir olaysa -ki ben Allah'tan rahmet diliyorum- özellikle çocuklarla, çocuklarımızla ilgili konular da siyasetüstü konulardır. Hepimiz açısından bu böyledir diye düşünüyorum çünkü hepimiz büyüğüz, anneyiz, babayız ve depremden en mağdur olan, direkt etkilenen kesim çocuklarımız, bu anlamda da siyasetüstü. Bahsedilen konu sahada sizin de şahit olduğunuz gibi geldi ancak orada, 4 ilimizde tüm çalışmalarda gördüğümüz husus şu: İnsanımız, toplumumuz oradaki herhangi bir fikrî ayrıma girmeden, kendi çocuklarıyla ilgili, bu sivil toplum kuruluşları anlamında ideolojik yaklaşımlar veya LGBT veya diğer yaklaşımlar noktasında, esasen, kurumlarımız tarafından değil, vatandaştan gelen talebin yansıdığını hep birlikte gördük, burada açıkçası herkesin kendi çocuğuna sahip çıktığını gördük. Bu anlamda da ben özellikle kurumlarımıza, bakanlıklarımıza teşekkür ediyorum, yapılanın sadece tabandan gelen talebi karşılamak boyutunda ve noktasında olduğunu gördük. Burada işin önü arkası, sağ solu yok, böyle bir kriter ayrımı olmadan bunun karşılanmış olması gerçekten bizleri de mutlu etti çünkü çocuklar için de eş cinselliği varsayan zihniyetten tutun da her türlü kesime karşı böyle bir hassasiyetin oluştuğunu görmek bizi de memnun etti. Özellikle gittiğimiz yerlerde gördüğümüz şudur, bunu da ben çok önemsedim açıkçası: Gerçekten, sivil toplum, yardım eden kuruluşlar anlamında da hiç kimse başka bir sebeple oraya gelmemiş; çocuklarımızı, halkımıza yardım etme anlamında gelmiş.

Bu konuda backgroundu olmayan, bagajı olmayan herkese de insanımız gönlünü açmış, şükranlarını koyuyor. O açıdan ben bu anlamda da çok teşekkür etmek istiyorum. Özellikle Gençlik Spor, Aile ve Sağlık Bakanlığımız anlamında emeği geçen herkese de teşekkür ediyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

SAĞLIK BAKAN YARDIMCISI TOLGA TOLUNAY – Sayın Başkanım, az önceki soruyla ilgili, Değerli Vekilimizin sorusuyla ilgili şöyle: Ne yazık ki o rakamlar bizde yok. Biz bütün bu çocuklarımızın hepsinin tedavisi noktasında, kimliği olsun olmasın tedavilerini tamamlıyoruz. Kimliksiz çocuklarımızın hemen tespitini yapıp bunlarla ilgili, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına refakatçi için talepte bulunuyoruz. Bu süreci savcılıklar, nüfus dairesi ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı koordineli yürütüyorlar, biz taburcu ettikten sonra bu hastalarımızın iyileşme sürecini takip ediyoruz ama bu kimlik tespiti noktasında hangisinin bulunduğu bulunmadığı... Hastanemizde yatarken birçoğunun tespit edildi DNA sonuçlarına göre, taramalara göre ama olmayanlar vardı, sonrasında bunlar büyük ihtimal tamamlanmıştır diye düşünüyoruz fakat sayı noktasında tam bilgimiz yok.

GENÇLİK VE SPOR BAKAN YARDIMCISI HALİS YUNUS ERSÖZ – Evet, Sayın Başkanım, ben de değerli vekillerimize, üyelerimize teşekkür ediyorum değerlendirmelerinden dolayı, takdirlerinden dolayı.

Öncelikle şunu ifade edeyim: Deprem büyük bir felaketti, orada sahaya kim koştuysa bir yerden birinin elinden tuttu ama koşan tuttu, onu önce ifade etmek istiyorum yani hizmet etmek isteyen, gelmek isteyen geldi zaten. Alanın yönetimi bu anlamda AFAD tarafından yapıldı, koordinatör valilerimiz tarafından yönetildi ama hiçbir sivil toplum örgütünün, gerçekten de hizmet etmek isteyen hiçbir sivil toplum örgütünün dışlanması gibi, ne bileyim, bölgede hizmet sunmasının engellenmesi gibi bir durumla karşılaşılması da söz konusu değil.

Yurtlar meselesine gelince: STK ve kamu yararına çalışan dernekler, vakıflar bunlar. Sivil toplumun geliştirilmesi aslında bir anlamda kamunun da görevi. Sivil toplum ne kadar çok inisiyatif alırsa ve bu anlamda gönüllü bir şekilde, hayırseverlik bağlamında bir katkı sağlayıp toplumun bir probleminin çözülmesine katkı sağlamaya çalışıyorsa kamunun da onları desteklemek gibi bir görevi olduğunu düşünüyorum açıkçası. Buralarda hizmet edenlerde de zaman zaman problemler olabilir. İşte, zaman zaman yurtlarda intiharlar meydana geliyor ama ülkenin tamamında da bir intihar sorunumuz var. Yani her yerde olabilecek birtakım kazalar yurtlarda ya da belli yerlerde olduğunda bunların, o kurumların, STK'lerin, gönüllülerin, hayırseverlerin bir anlamda hayırseverliklerini engelleyecek bir noktada durmamızın da doğru olmadığını düşünüyorum.

Tekrar teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Değerli Bakan Yardımcılarımız, kurumlarımızın değerli yetkilileri, Komisyon üyelerimiz; öncelikle sunumlar için teşekkür ederim.

Tabii, üzücü bir gündemde toplandık. Aslında Komisyonumuzda gündemi böyle bir tartışmayla tamamlamak istemiyorum ama inceleme ziyaretimize katılan, dâhil olan milletvekillerimizin de altını çizdiği üzere, aldığımız “brief”lerde bu bilgiler bize verildi. Sadece bahsettiği dernek için değil, konteyner kentlerde, toplu bulunan alanlarda farklı, ayrılıkçı ve radikal grupların da orada o alanı fırsata çevirmeye çalıştığı bilgisi geldi; Emniyetten bilgiler, Jandarmadan vesaire, ilgili kurumlardan aldık. Bunların isimlerini dahi biz orada sorgulamadık yani burada halkın bir isteği ve tepkisine ve anlayışına istinaden yapılan bir hareketti, bir tutumdu ama diğer anlamda, gerçek, asli görevi amacıyla orada bulunan, gönüllülük amacıyla bulunan bütün sivil toplum örgütlerinin bizzat eliyle yapılan çalışmalarını gözümüzle orada şahit olarak yerinde gördük ve takdir ediyoruz.

Şimdi, toptancı bir anlayışa ve yaklaşıma her konuda... Her ne alanda olursa olsun, hangi konu mevzubahis olursa olsun toptancı yaklaşımın çok zararlı olduğunu ve çözüm getirmediğini buradan ifade etmek istiyorum. Yani ana başlık altında bütün hepsini tahakküm altına koyan bir yaklaşım ne çocukların sorunlarına çözüm getirir ne diğer konulardaki... Daha çok bir girift... Bir arapsaçına döndürür ki bunu siyasi yaşamımda görüyorum, diğer alanlarda da bunu görüyoruz, yaşıyoruz.

Şimdi, isim verdiği için sayın vekil, ben merak ettim, o STK'nin sayfasına girdim ve hayret içindeyim yani Rengârenk denilen bu şeyin...

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Rengârenk Umutlar Derneği, LGBTİ'lerle çalışan bir dernek değil bu arada, vekilimiz diğer özellikleriyle anladı ama.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Bende ki bu.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Değil.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Rengârenk Umutlar Derneği, Rengârenk Umutlar Derneği sayfası önümde, lütfen girin, bakın.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – O değil Sayın Vekilim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Çocuklarda...

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Benim söylediğim Diyarbakır’daki dernek.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Siz onu söylediniz.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Hayır, benim bahsettiğim Diyarbakır’daki bir dernek, tahmin ettiğiniz zaten ismiyle aynı.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Şimdi, Rengârenk Umutlar Derneği dediniz, tartışma yapmayalım, ben Rengârenk Umutlar Derneği dediğiniz için onu söylüyorum, sayfasına girdim, çocuklarda eşcinselliği savunan...

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Vekilim, bahsettiğim dernek o dernek değil.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Tamam, o zaman, bu dernek ve bunu savunan tüm dernekler... O zaman düzeltiyorum bu dernek ve bunu savunan tüm derneklere biz de halktan gelen tepkiyle birlikte karşı olduğumuzu ifade ediyoruz. Bunun, özgürlük adı altında, normalmiş gibi dayatılmasına da karşıyız; bunu ifade ediyorum. Hele hele çocuklar üzerinden yapılmasına tamamen karşı olduğumuzu düşünüyoruz, inanıyoruz, bunun için gerekli politikalarımızı oluşturuyoruz, adımlarımızı atıyoruz; bunu da buradan ifade ediyorum. İnsanlığı, aile kurumumuzu, toplumumuzu ifsat etmeye yönelik olan bu akımın tam karşısında duracağımıza buradan ben bir Komisyon Başkanı olarak, bir milletvekili olarak, bir anne olarak, bir vatandaş olarak, bir insan olarak karşı olduğumu ifade ediyorum; hele normalleştirmeye, dayatmaya yönelik özgürlük adı altında yapılıyorsa. Bunu buradan tekrar ifade ediyorum. Doğru yapılan, kim tarafından yapılıyorsa yanındayız, ayırım yapmadan.

Şimdi, burada bu konu açıldı, söylemek istemiyorum ama söyleyeceğim yani çok dertlendiğim bir konu. Eğer çocukların istismarını ve tecavüzünü gerçekten bu kadar çok önemsiyorsak bunu dile getirirken diğer alanlarda, diğer yerlerde olanların da altını çizmemiz, söylememiz gerekir yani konumuz bu değildi aslında depremdaki çocuklardı ama yani dağdaki çocukların, 9 yaşından 13 yaşına, 14 yaşına kadar olan çocukların yaşadıklarını bizzat biliyoruz; bire bir görüşmelerimiz, konuşmalarımız var, ifadeleri var, bunları da lütfen dile getirin. Sayın Vekilimin dediği gibi, lütfen bu konudaki, üstünüzdeki o hani size damgalanan konuyla ilgili sizin de açıklamalarınızı bekliyoruz.

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, bize damgalan bir şey yok, damgalayan sizlersiniz, lütfen.

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Bu çocukların ifadelerini -1 değil, 3 değil, 5 değil, 10 değil, 20 değil, 30 değil, bizzat ifadeleri var- bunları, bu beyanları yok mu sayacağız? Biz mi kendimiz...

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Şu an tartışma konumuz bu mu Sayın Başkan?

ALT KOMİSYON BAŞKANI RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU – Değil ama bu da değildi, bunu gündeme getirdiğiniz için söylüyorum.

Toptancı yaklaşımınızı buradan eleştiriyorum, çocuklarla ilgili her konuya da işaret etmenizi, onun da aynı şekilde karşısında durmanızı sizden rica ediyorum.

Tekrar başımız sağ olsun, Allah rahmet eylesin.

Ben, inşallah çocuklarımızın üstün yararı için beraber olabilmeyi, bir olabilmeyi başarmayı ümit ederek toplantımızı kapatıyorum.

Teşekkür ederim.

Kapanma Saati:15.13

